

2 Samuel

Hay mipanggep hi liblu an 2 Samuel

Hituwen liblu an 2 Samuel ya ipainila nay na-na-at handih tiempon David an patul di Israel. Ya kediyen numpatulana ya dakol di problemana. Te ginubat nadan buhul di Israel da David ya nadan tataguna. Ya nan imbabalen David an hi Absalom ya nginohenah amana ot ipatnanan pulhon di kinapatul na. Mu binaddangan Apu Dios hi David ya nadan tindaluna ot manganapput da nadah nakihanggaan dah gubat.

Mu indani ya inat David di himpappangen liwat an inhuyop nah Bathsheba an inayan Uriah. Indani ya impipate nah Uriah ta adi mainilah diyen nunliwatana. Indani bo ya nunliwat ke Apu Dios hi numbilangana nadah holag Israel. Mu takon di athidi ya impunnanong David an inun-unud hi Apu Dios handih kataguna.

Impainilan Apu Dios di ulena ya impaminhod nan David di nakitobbalanan hiya ot isapatanan hay holag nay mumpatul ta nangamung. (7:1-29) Hituwen nakitobbalanan hiya ya ahi umannung hantuh pumpatulan Jesu Kristo an holag David hi kabobboble tuh luta. (Luke 1:32-33)

Hay nitudok ketuwen liblu:

1. Hay numbalinan David an patul ya hay nihamadan di nun-ap-apuwana. (chapters 1-10)
2. Hay nunliwatan David ya nadan problemana handih numpatulanad Israel. (chapters 11-24)

Hay nanginilaan David an nate da Saul ke Jonathan

¹⁻² Pinaten di iPilistiah Saul ot handih nala-uy kaatnan algo ya nibangngad da David ad Siklag handih nagibuwan di eda nakigubatan hanadah iAmalek ot apputon da dida. Handih mikatlun algo nipalpuh dimmatongana ya wada on tagun immalin nalpuh kampun da Saul an binik-inay bulwatina ya dinap-ulanay ulunah pangipati-bonan u-umyungan. Immeh kad-an David ot munyuung hi punlispitunan hiya. ³ Kanan David ke hiyay “Daanay nalpuwam?” Ya kanan diyen taguy “Binumtikak an nalpuwak hi kampun nadan holag Israel.” ⁴ Kanan David di “Kalyom ke ha-on di na-na-at!” Ot kalyon diyen tagun kananay “Binumtikak an nalpuwak nah gubat. Dakol nadah iIsrael di nate, takon hi Saul ya hi Jonathan ya nate da.” ⁵ Kanan David di “Nganneyy nanginilaam an nateh Saul ya hi Jonathan?” ⁶ Kanan diyen taguy “Man-uket inilak ya wadaak hidi nah Bilid an Gilboa ot tibok hi Saul an timmaddog an inodnanay pahul na yaden tuwen likkubon nadan iPilistia an numpungkabayu ya numpunlugaan hi kalesa. ⁷ Indani ya nunliggu ya tinibowak ot ayaganak. Ot humumangak an kanak di ‘Tipe?’ ⁸ Hinanhanana hin dahdiyak ot kalyok ke hiya an ha-oy ya iAmalekak. ⁹ Ya kananan ha-on di ‘Makat patayonak! Nakaihhalom damdamay liput ku ya nunna-ud an mateyak.’ ¹⁰ Ot umeyak ot patayok te inilak an gagala damdama ya mate. Ot alak nan inipngot nan pongot di patul ya takkalang na ot deyan in-alik ke he-a, apu.”

¹¹ Dingngol da David ya nadan tindalunah diye ot pumbik-i day bulwati da. ¹² Kimmogakoga da ya inu-umyung da ya ug-uggeda nangan kediyen algo te hay natayan Saul, hi Jonathan ya nadan ibbadan holag Israel an tatagun APU DIOS. ¹³ Hinanhanan David nah kat-agun lalaki hin daanay boblena ya kanan diyen taguy hiya ya iAmalek, mu nakiboblen dida. ¹⁴⁻¹⁶ Kanan David ke hiyay

“Tipet natulid kan namaten hiya yaden hiyay tinuddun APU DIOS an mumpatul? Ad uwani ya mate ka te he-a pey kon bahul! He-a pe ot kalyom di numbahulam an pinatem nan tinuddun APU DIOS an mumpatul.” Inayaganay oha nadah tindaluna ot kananan hiyay “Patayom hituwen tagu!” Ot patayon nan tindalunah diyen iA-malek. ¹⁷ Nangapyah David hi kantan mipanggep hi u-umyunganah natayan nadan hin-ama an da Saul ke Jonathan. ¹⁸ Ot ioldenan mituttuduh tuwen kanta nadah holag Israel an numbobled Judah. (Hituwen kanta ya nitudok nah liblun Jashar.) ¹⁹ Kanana nah kantanay

“Dakayun ibbak an holag Israel, nate nadan matbal an aap-apu taku nadah bilid hi boble taku, takon nadan katultulidan ya kalaingan an tindalu taku. ²⁰ Adiyu ipainila nadah tatagun adi mangulug ke Apu Dios an numbobled Gat ya Askelon ad Pilistia ta adi umanla nadan binabai da. ²¹ Hana ot ta adi umudan hanadah bilid ad Gilboa ya hana ot ta maid di maanit nangamung nadah payo da te nateh dih Saul an katultulidan an tagut adi mo oggan malamuy happiyo nah lana. ²² Hanan panan Jonathan ya ispadan Saul an makataddom ya inusal dan namateh nadah nakal-ot an buhul da. ²³ Nomnomnomon taku da Saul ke Jonathan an hin-ama an makaphod dan ditaku. Handih katagu da ya maka-unnud da. Nate da bo ya nun-unnud da. Al-alistu da mu nan tuldu ya nalnal-ot da mu nan layon. ²⁴ Kinali dakayun binabain holag Israel, u-umyung kayu gapuh natayan Saul! Te hiya ya binulwatiyan dakayuh makakkaphod ya indatan dakayuh gamgam an balituk. ²⁵ Nate nadan natulid an tindalu taku, takon hi Jonathan ta dehding hanadah bilid di adol na. ²⁶ Tulang ku Jonathan,

mahakit an abuy nomnom kuh natayam. Ongal di naminhod mun ha-on an maid di kiingngohana takon hay pamhod di babai. ²⁷ Takon anhan ot mahakit di nomnom kuh natayan yun am-in an nungkatulid an tindalut maid moy hilbin nadan almas yu.”

2

¹ Indani ya minahmahan David ke APU DIOS an kananay “An damanan eyak mumbobled Judah?” Kanan APU DIOS di “Damana!” Kanan David di “Daanah di?” Kanan APU DIOS di “Ad Hebron.” ²⁻³ Ot ipangulun David nadan tatagunan ingkuyug day pamilya da ya ingkuyug na damdama nadan duwan inayanan da Ahinoam an iJesreel ya hi Abigail an iCarmel an inayan din hi Nabal, ot mumboble dad Hebron ya nadah nunlinikkod an bobleh di. ⁴ Indani ya immali day aap-apud Judah ot tudduwon dah David an mumpatul hi boble dan hina-adan day ulunah lana.

Handih ininnilan David an inlubuk nadan iJabes ad Gilead hi Saul ⁵ ya immipaeh tindalunan mangieh tudok nan dida. Kanana nah tudok nay “Hana ot ta bendisyonan dakayun APU DIOS hi nangilubukan yun Saul an hidiyey nangipatib-an yun nanongnan uggeyu inwalong nan patul yu. ⁶ Ya hana ot ta ulayan dakayun APU DIOS ya punnanongonay pamaptok nan dakayu. Ha-oy damdama ya maphod di pangat kun dakayu gapu kenaen maphod an inat yu. ⁷ Takon di nate nan patul yu, mu adi kayu madismaya, tumulid kayu ya mundinol kayun ha-on. Pinhod kun abulutonak an patul yu umat nadah iJudah an tinudduwak an mumpatul ke dida.”

Hay nunggugubatan nadan tatagun David ya nadan tatagun din hi Saul

⁸ Hi Abner an imbabalen Ner an ap-apun di tindalun Saul ya binumtik da nah imbabalen Saul an hi Isboset an inagwat da nan Wangwang an Jordan ot mumpae dad Mahanaim. ⁹ Impumbalin Abner hi Isboset an patul nadah bobled Gilead, Asher, Jesreel, Eplaim ya Benjamin ya takon nadan udum an bobled Israel. ¹⁰ Hi Isboset ya numbalin an patul handih nap-at di toona ot mun-ap-apud Israel hi duwan toon, mu nada ken iJudah ya hi David di imbilang dan patul da. ¹¹ Nun-ap-apuh David ke didah pitut kagodwan toon ad Hebron ya hidiy niha-adana.

¹² Hi Abner ya nadan opisyal Isboset ya timmayan dad Mahanaim ot ume dad Gibeon. ¹³ Hi Joab an inannah Seruiah ya nun-ibbanay udum an opisyal David ot eda damuwon dida nah lobong ad Gibeon ta makihangga dan dida. Hanadan opisyal David ya inumbun da nah pangngel nan lobong yaden inumbun damdama da Abner nah ha-ob na. ¹⁴ Kanan Abner ke Joab di “Agat punhanggaon ta hantudan uung-ungan tindalu tan iusal day almas da.” Ya timbal Joab.

¹⁵ Ot pumilih Abner hi himpulut duwa nadah tindalunan itakdog dah Isboset ya hay holag Benjamin ot makilaban da nadah himpulut duwan mangitakdog ke David. ¹⁶ Indani ya waday oha on inhabuy-ut nay ulun nan kalabana ot itwik nay ispada nay taglang na. Ot maten am-in dadiyen duwampulut opat kediyen algo. Ot ngadanan dah diyen nunlalabanan dad Gibeon hi “Boblen di Ispada.”

¹⁷ Nagibbun naat hidiye ot munggugubat nadan tindalun Isboset an impangulun Abner ya nadan tindalun David. Inlaput dan am-in an nunggugubat, mu inaput nadan tindalun David hi Abner ya nadan tindaluna. ¹⁸ Hanadan tulun imbabalen Seruiah an hi Joab, hi Abishai ya hi Asahel ya tindalun damdaman David dida. Hi Asahel

ya nakal-ot an bumtik an kay makawa¹⁹ ya numpudug nah Abner. ²⁰ Inwingin Abner ot kananay “An he-ah Asahel?” Kanan Asahel di “Om.”

²¹ Kanan Abner di “Itikod mun mamdug ke ha-on! Pudugom di ohan hanadah tindalut hiyay patayom ya inalam di almas na!” Mu tagan Asahel di pudug ke hiya.

²² Impidwa bon Abner an kananan hiyay “Itikod mun mamdug ke ha-on. Tipet pilitonak an mamaten he-a? Nganney angak ke tulang mun hi Joab ten patayon daka?”

²³ Mu adina itikod. Hay mo inat Abner ya nunliggu ot itwik nay pahul nah putun Asahel ot humawwang hi odog na ot mate. (Deket mala-uy tatagu nah natayana on umohnong da ni-an ta pangipatibo dah lispitu da.)

²⁴ Nun-unnud da Joab ke Abishai hi Abner ot handih mungkalin-ob di algo ya dimmatong da nah bilid ad Ammah an nih-up ad Giah nah kalatan mumpaed Gibeon.

²⁵ Hanadan holag Benjamin ya naamung da boh kad-an Abner ot mumpustu da nah tap-on di bilid. ²⁶ Timmukod hi Abner ke Joab an kananay “Kon munlablaban tat inggana? Kon adim nomnomon an hay pumbanagana ya hakit di nomnom? Dita metlaing an holag Israel, daan mot patikodom nadan tatagum an mamudupudug ke dakami?”

²⁷ Kanan Joab di “Isapatak ke Apu Dios an gulat nat uggeka kimmali ya tagan nadan tindaluk di pudug ke he-a ingganah biggatna.” ²⁸ Ot ipagangon Joab di tangguyub nat panginil-an nadan tindalunan itikod dan mamdug ke dida. Ot itikod da mon munlalaban.

²⁹ Hi Abner ya nadan tindaluna ya nundalan dah hilong nah nundotal ad Jordan ot agwaton da nan Wangwang an Jordan ot dumatong dad Mahanaim hi dandanin maal-algoh kabigatana.

³⁰ Intikod da Joab an mamdug ke da Abner ot amungona nadan tinaluna ya himpulut hiyam di nateh tinalunan ugge nid-um hi Asahel. ³¹ Mu nadah tinalun Abner an holag Benjamin ya tulungtatut ta nan-om di pinaten nadan tinalun Joab. ³² In-anamut da Joab ya nadan tinaluna nan adol Asahel ot eda ilubuk nah gungat di pamilya dad Betlehem. Inumga da Joab ya nadan tinaluna kediyeen hilong ot dumatong dad Hebron handih nabiggatana.

3

¹ Nabayag an gimmubagubat nadan tatagun Saul ya nadan tatagun David, mu loktat ya mangap-apput hi David.

² Hi David ya waday onom an nunhahaynod an linalakin imbabalenan nitungod Hebron. Hay panguluwan ya hi Amnon hi Ahinoam di inanan iJesreel. ³ Hay nihaynod ya hi Kileab an hi Abigail di inanan inayan din hi Nabal an iCarmel. Hay mikatlu ya hi Absalom an hi Maakah di inanan imbabalen nan patul an hi Talmai ad Geshur. ⁴ Hay mikap-at ya hi Adonijah an hi Haggit di inana. Hay mikalima ya hi Sephatiah an hi Abital di inana, ⁵ ot ahi nuppeh Istream an hi Eglah di inana. Datuwen imbabalen David an linalaki ya nitungo dan am-in ad Hebron.

Hi David moy pakiunnudan Abner

⁶ Kediyeen punggugubatan nadan tatagun David ya nadan tatagun Saul ya pun-ihamad Abner di saad na ot mumbalin an ap-apun nadan tatagun din hi Saul. ⁷ Waday ohan algon kanan Isboset an imbabalen Saul di inhuyop Abner hi Rispah an imbabalen Aiah an oha nadah inayan amanan hi Saul. ⁸ Ya bimmungot hi Abner ot kananay “Tipet athinay punnomnom mun ha-on? Kon damanan atok di athina yaden namahig di pangitakdog

kun amam an hi Saul? Deket athinay punnomnom mu ya wadan pangalim di badbaddangak nadan iJudah! Kon uggem inilan nipalpu handih lappuna ya intakdog kuh amam, dakayun pamilyana ya takon nadan gagayyum na ot uggek in-abulut an dopapon daka nadah tindalun David? Yaden tipet eka mangapyah pumbahulak gapuh babai? ⁹⁻¹⁰ Kalyok ke he-an hinamad APU DIOS an kinali ke David an hiyay ihannot nan Saul an mumpatul ta mapoppog di pumptatulana ya hay pumptatulan di holag na. Ta hi David di mumpatul ad Judah ya am-in hanadah numboblaysan di holag Israel. Ya isapatak ke APU DIOS an takon di patayonak ke hiya hin adik baddangan hi David ta umannung am-in nan insapatan APU DIOS ke hiya.” ¹¹ Ya pangam Isboset di op-opya te makattakut ke Abner.

¹² Indani ya immitud-ak hi Abner hi tatagunan e makihummangan ke David an wadad Hebron. Hituwey kinalinan kalyon nadan intud-ak na ke David “Kon waday udum an lebbengnan mun-ap-apu tuh boble takun holag Israel? Munhummangan tat deket muntobbalan ta ya baddangan dakat he-ay mun-ap-apu.”

¹³ Kanan David ke diday “Maphod ta athina! Tobalok an makihummangan ke hiya, mu mahapul an iall na nan inayak an hi Mikal an imbabalen Saul hantuh aliyanan manibon ha-on.” ¹⁴ Impaad bon David ke Isboset an kananay “Itud-ak muh tu nan inayak an hi Mikal te binayadak hi pinatek an hinggatut an iPilistia te hidiyey imbagan ama yun bayad na.” ¹⁵ Inun-unud Isboset di kinalin David ot umitud-ak hi tatagunan e mangawit ke Mikal ot taynana mo nan inayanan hi Paltiyel an imbabalen Lais. ¹⁶ Hi Paltiyel ya niunuunud ke Mikal ingganad Bahurim an mungkoga. Kinalyan Abner an kananan hiyay “Umanamut ka ot ya abu Paltiyel.” Inun-unud Paltiyel ot umanamut.

¹⁷ Immeh Abner nadah aap-apun di iIsrael ot kananan diday “Inilak an nabayag an pinhod takun am-in an pumbalinon hi David an patul taku. ¹⁸ Daan mot aton takud uwani? Nomnomon yu nan kinalin APU DIOS an kananay ‘Hi David an muttatyuk di pumbalinok an mangihwang hi tataguk nadah iPilistia ya am-in hanadah buhul da.’”

¹⁹ Imme boh Abner ot e makihummangan hanadah holag Israel an holag Benjamin ya abuluton da. Ot ahi umed Hebron an ena impainilan David an timbal am-in nadan holag Israel, takon nadan ibbadan holag Benjamin an hiyay pumpatul da.

²⁰ Handih immeh Abner hi kad-an David ad Hebron an ingkuyug nay duwan pulun tataguna ya kinumlong hi David hi hinamul da. ²¹ Kanan Abner ke David di “Mibangngadak ta ek hayhayukon am-in nadan holag Israel ta he-ay pun-ap-apu da. Abuluton dan he-ay pumpatul da, ta he-ay pun-ap-apun am-in di holag Israel, an hidiye tuwaliy pinhod mu.” Nagibbu dan nunhum-mangan ot paanamuton David hi Abner ot kalyonan hiyan tibonat maid di maat ke hiyah ad-adi.

Hay namatayan Joab ke Abner

²² Indani ya nibangngad da Joab ya nadan udum an aap-apun di tindalun David an nalpu dah eda nakigubatan ya dakol di in-anamut dah inala da. Maid moh dih Abner te imme da ya madinol an maid di maat ke hiyah ad-adi te hidiyey kinalin David. ²³ Mu handih dimmatong da Joab ya kinali dan hiyan immalih Abner hi kad-an David ot malinggop an impaanamut na. ²⁴ Immeh Joab hi kad-an David ot kananay “Tipet athidiy inat mun immalih Abner ya in-abulut mun immanamut? ²⁵ Man hay in-ali nah tu ya e daka haulon ta waday innunan manginilan am-in hi atoatom ya hay pangapangayam. Inilak ot takon di he-a ya inilam an makulug tun kinalik.”

²⁶ Timmayan hi Joab hidih kad-an David ot umitud-ak hi e mangibagan Abner ta mibangngad. Inakhupan da nah bubun ad Sirah ot awiton da, mu ugge inilan David hidiye. ²⁷ Handih dimmatong da Abner ad Hebron ya inayagan Joab nah e-elen nan hogpan nah boble, mu pangalin Abner on waday kalyon Joab ke hiya ya abu. Mu timpig ot ya abun Joab di putuna ot mate. Pinaten Joab hi Abner te imbalo nay namatayana ke tulang nan hi Asahel. ²⁸ Dingngol David hidiyen naat ya kananay “Inilan APU DIOS an ha-oy ya nadan udum an tataguk ya maid di bahul mi ke naen natayan Abner. ²⁹ Hay makastigu ya hi Joab ya hay pamilyana! Ta am-in nadan ahi mitun-ud an holag na ya waday mumpundogo ke dida nadah katatakut an dogo umat hi dogon di indonan, hay dogon mangpuy adol ya mage-ek di udum ke didat mahapul day patanong ya wadan diday mateh gubat ya inagang.” ³⁰ Hidiyey kinalinah kastigu da te pinaten da Joab ke Abishai hi Abner te imbalo day namatayan Abner ke tulang dan hi Asahel handih nunggugubatan dad Gibeon.

³¹ Ot iolden David ke da Joab ya nadan tatagunan bik-iyon day bulwati dat mumbulwati dah langgote ta pangipatibo dan u-umyung dah natayan Abner. Handih pun-ie dah Abner an eda ilubuk ya nituntun-ud hi David nah lungun an hidiyey pangipatibonah lispitunan hiya. ³² Ot eda ilubuk hi Abner ad Hebron. Kediyeen natayan Abner ya namahig di kogan David ya nadan tatagunah di nah lubukan. ³³ Nangapyah David hi kantan mipanggep hi u-umyunganah natayan Abner. Kananah kantanay “Tipet hay ine-en di natayan Abner ya umat hi natayan di gaga-ihon tagu? ³⁴ Ugge nabobodan di taklena ya hukinah namatayan dan hiya. Hiya ya maid di bahul na, mu pinaten di gaga-ihon tagu.”

Ya kinumgan am-in nadan tatagu.

³⁵ Kediyeñ algo ya ug-ugge nangan hi David. Kanalyan nadan tatagut mangan, mu adin kananay “Kudukdulnay patayonak ke Apu Dios hin manganak yaden ugge nalah tuwen algo.” ³⁶ Totobalon nadan tataguh tuwen inat David, takon nadan udum an inat na ya totobalon da. ³⁷ Kediye ya maawatan am-in nadan iIsrael an makulug peman an maid di bahul nah natayan Abner. ³⁸ Kanan David nadah opisyal nay “Kon adiyu nomnomon an hantun nate ya natag-en ap-apuh tud Israel? ³⁹ Ha-oy ya nakapuy moy punggibok ku, takon di piniliyak ke APU DIOS an mumpatul. Adik mo anhan maanusan hantudan imbabalen Seruah te namahig an gaga-ihoy atoaton da. Hana ot ta kastiguwon APU DIOS dida nah gaga-ihon inat da te hidiyey lebbeng nan maat ke dida.”

4

Hay namatayan dan Isboset

¹ Handih dingngol Isboset an imbabalen Saul an nateh Abner ad Hebron ya hiya, takon nadan udum an tatagu ya timmakut da. ² Waday duwan hintulang an apun di tindalun Isboset an da Baanah ke Rekab an imbabalen Rimmon an iBeerot an holag Benjamin. (Hay Beerot ya nibilang an boblen nadan holag Benjamin ³ Wadaday datin numbobleh di, mu binumtik dad Gittam ot hidi moy numboblaysan da ingganad uwani.)

⁴ Hay ohan nahlag ke Saul ya hi Mepiboset an imbabalen Jonathan an limay toona handih natayan da amanan hi Jonathan ke apunan hi Saul. Handih nipainilah nunhituwan dad Jesreel di mipanggep hi natayan da ya nanginlalak-e nan mun-adug ke hiya ot bumtik da, mu nag-ah Mepiboset ot madahuy gapun diye.

⁵ Ohan algo ya imme da Rekab ke Baanah hi balen Isboset. Dimmatong dah maka-al-algon kediye ya nahuyop

hi Isboset ta mun-iyatu. ⁶ Hana ke damdaman babain wada nah panton munyakayak hi alina ya muntumtumog ot mayongyong. Kinali uggena inggibok di hinggopan da Rekab ke Baanah. ⁷ Hinumgop da Rekab ke Baanah kuwartun Isboset ot patayon da. Pinutul day uluna ot alalan da ot mange da kediyen hilong an indalan da nah nundotal ad Jordan. ⁸ Imme dad Hebron ot eda impatibo nan ulun Isboset ke David. Kanan dan hiyay “Dehtu nan ulun Isboset an imbabalen nan buhul mun hi Saul an nanganuanup ke he-at edaka patayon. In-abulut APU DIOS ad uwanin ibalom ke hiya ya nadan holag nah diyen inainat dan he-a.”

⁹ Mu hinumang David didan kananay “Isapatak ke APU DIOS an wadat nangamung an nangihwang ke ha-on am-in hi gaga-ihon mipipate kayu gapun naen inat yu. ¹⁰ Umat handin immali on nangipainilan ha-on ad Siklag mipanggep hi natayan Saul te pangalina on umamlongak kediyen ena ipainilan ha-on. Ya impipatek hidiyen tagu ta hidiyey ginun-ud na kediyen indatdatong nan ha-on. ¹¹ Athidiy inat kun hiya gapu kediyen indatdatong na, ot namam-a moy atok ke dakayun gaga-ihon pinate yuy tagun nahuyop hi balenan maid di bahul na. Numbahul kayu, kinali pipate dakayu ta mama-id kayu tuh tap-on di luta.” ¹² Ot kalyon David nadah tindaluna ot patayon dah Rekab ya hi Baanah. Pinutul day takle da ya huki da ot itayun day adol da nah nih-up hi lobong ad Hebron. Ya naken ulun Isboset ya eda inlubuk nah nilubukan Abner ad Hebron.

¹ Indani ya am-in nadan iIsrael ya imme dan David ad Hebron ot kanan dan hiyay “Ditakun am-in ya hinitutulang taku te ohay nahlagan taku. ² Takon tuwali handih hi Saul di patul taku ya he-ay nangipangulun dakamin makigubat. Ya kinalin tuwalin APU DIOS di ‘He-ay ahi mangipaptok ya pumpatul nadan tataguk an holag Israel.’” ³ Kediyeen inaliyan dadiyen mangipangpangulun iIsrael ad Hebron hi kad-an David ya nakitobbalan hi David ke didah hinangngab APU DIOS an iaddum na mo didan am-in hanadah tataguna. Timbal dan hi David di pumpatul da ot duyagan day ulunah lana.

⁴ Handih numpatulan David ya tulumpuluy toona ot mumpatul hi nap-at an toon. ⁵ Pitun toon ta kagodway numpatulanad Hebron ad Judah ya hay numpatulanad Jerusalem am-in hanadah holag Israel ya tulumpulut tulun toon, kinali hay ngam-ut am-in di numpatulana ya nap-at an toon.

⁶ Hay lappun di nun-ap-apuwan David ad Jerusalem ya athitu: Impanguluna nadan tindaluna ot eda gubaton nadan Jebusite an numbobled Jerusalem. Pangalin nadan Jebusite on adi kabaelan David an apputon dida ot kanan dan hiyay “Adiyu man anhan kabaelan an mih-up hitu te takon nadan nakulap ya nage-ek ya patakuton dakayu.” ⁷ Mu da David ya hinggop dad Zion an nakaalladan hi tuping ot apputon da dida ot ngadanan dah Boblen David.*

⁸ Handi ya kinalin David nadah tatagunay “Kon wadan dakayuy umat ke ha-on an pakahingngitana nadan Jebusite ta ihik nan patayon dida? Deket dakayuh na ya ume kayu! Iunnud yu nah kinapya dan dalanon di danum ta eyu pumpate dadiyen makalin nakulap ya nage-ek.”

* 5:7 5:7 Hituwey ohan ngadan di Jerusalem.

Hidiyey gapunan kanan day “Adi pakaghop hi balen Apu Dios nadan makalin nakulap ya nage-ek.”

⁹ E numbobleh David hidi ot ngadananah “Boblen David.” Takon nadan nunlinikkod an pingngit nan boble ya iniphod na. ¹⁰ Hi David ya mungkihamad di pun-ap-apuwana te banaddangan APU DIOS an Kabaelasan amin.

¹¹ Hanan patul an hi Hiram ad Tyre ya immipaeh udum an tatagunah kad-an David. Ya impaeyanah kakaiw ya kakarpentero ya nadan mumpahok hi batu ta kapyaon day makaphod an palasyona. ¹² Kediye ya inila mon David an tinuddun APU DIOS hiya an mumpatul ad Israel ya inhamad nay pun-ap-apuwana gapu nadah ibbanan holag Israel an tatagun APU DIOS.

¹³ Ot taynanad Hebron ot mit-an ad Jerusalem. Inudmanay inayana ya nadan mibilang an inayana ot maduman di imbabalena. ¹⁴ Datuwey imbabalena handih wadada mod Jerusalem: hi Sammua, hi Sobab, hi Nathan, hi Solomon, ¹⁵ hi Ibhar, hi Elishua, hi Nepheg, hi Japhia ¹⁶ hi Elishama, hi Eliada ya hi Eliphelet.

¹⁷ Indani ya dingngol nadan iPilistia an hi David moy patul di Israel ot ipae day titindalu dan e mampap ke hiya. Mu dingngol David di mipanggep kediye ot e mitalu nah naligat di kadpapana. ¹⁸ Handih immali dadiyen iPilistia ya eda iwahit nah nundotal ad Repaim. ¹⁹ Hi David ya nundasal ke APU DIOS an kananay “An ekami makigubat hantudah iPilistia? Kon pangapputon dakami?” Hinumang APU DIOS an kananay “Om, ekayu, pangapputon dakayun ha-on!”

²⁰ Imme da David ad Baal Perasim ot apputon dah di nadan iPilistia. Kanan David di “Nakalakkay nangipaapputan APU DIOS nadah buhul kun umat hi pangat di dakol an danum an umianud.” Kinali nangadanan hidiyen boble

hi Baal Perasim. ²¹ Handih mamtik nadan iPilistia ya nungkibati nadan kinapya dan ing-ingon di dios da ot pun-alan da David.

²² Indani ya nibangngad nadan iPilistia ot miwahit da bo nah nundotal ad Repaim. ²³ Ot makihummangan boh David ke APU DIOS hin nganney atona. Himmumang hi APU DIOS an kananay “Bokon hi nangappit hituy punggubatan yun dida. Hay maphod ya mumpae kayuh dih binnah-el nat eyu gubaton didah di nah nih-up nadah kaiw an balsam. ²⁴ Ya ilappu yun mangubat ke dida ten waday donglon yuh mun-altituh tap-on dadiyen kakaiw te mamanguluwak an e makihangga nadah iPilistia ta apputok dida.” ²⁵ Inun-unud David hidiyen kinalin APU DIOS ot dog-alona nadan iPilistian impalpu nan nangubat ke didad Giba ingganad Geser.

6

Hay nialiyen nan Kahon APU DIOS ad Jerusalem

¹ Indani bo ya inamung David am-in nadan tindalunan nalaing an makigubat an ume dah tulumpulun libu. ² Ot impangulu na didad Baalah ad Judah ta eda alan hidi nan Kahon Apu Dios. Hay ngadan diyen Kahon ya nalpun APU DIOS an Kabaelasan am-in. Hiya ya wadah din inumbun nah numbattanan nadan pinaot an ing-ingon di anghel. ³ Eda imbudal hidiyen Kahon Apu Dios an niha-ad hi balen Abinadab nah bilid ot ilugan dah ka-apyan kuliton. Ingguyud da Ussah ke Ahio an imbabalen Abinadab nadan bakan nanguyud kediye kuliton. ⁴ Impangulun Ahio ⁵ ot ahi mitun-ud da David ya am-in nadan ibbada. Mahaldot di kanta da ya nannannayo dah pundayaw dan APU DIOS. Ya pun-ipagango da nadan gitara, ayyuding, tamburin, castanets ya cymbals.

⁶ Handih dimmatong da nah pun-ilikan Nakon ya nikudli nadan bakan nangiguyud nah nitakkayan nan Kahon Apu Dios ot ipudon Ussah diyen Kahon. ⁷ Bimmoh-ol hi APU DIOS ot pinghanadi ya pinate nah Ussah nah paldang nan Kahon gapu te impudonah diyen Kahon. ⁸ Ya bimmoh-ol hi David gapu kediyen namatayan APU DIOS ke Ussah. Nginadanan dah diyen bobleh “Peres Ussah” ot nipalpun diye ya hidiyey ngadana ingganad uwani.

⁹ Indani ya tumakut moh David ke APU DIOS an kananay “Nganne nin moy atok an mangianamut nah Kahon APU DIOS?” ¹⁰ Ninomnom David an adina mo ianamut hidiyey Kahon APU DIOS ad Jerusalem ot ihingngi day dinalan da ot ena iha-ad hidiyey Kahon hi balen Obed Edom an iGat. ¹¹ Niha-ha-ad nan Kahon hidih tulum bulan ot ongal di bendisyon APU DIOS ke Obed Edom ya nan pamilyana.

¹² Indani ya dingngol David an gapu nah Kahon an niha-ad hi balen Obed Edom ya ongal di bendisyon APU DIOS ke hiya. Ena inalah diyen Kahon hi balen Obed Edom ot maan-anla dan nangied Jerusalem. ¹³ Handih eda nangal-an ya imme-ele dah ittay ot ipaohnong David didat iappitanah APU DIOS hi ohan lakin baka ya ohan ka-ong-ongal nan baka. ¹⁴ In-awakon David nan ephod hi gitang na ya nahamad di panayo nah nundayaw nan APU DIOS handih mangmangnge dan ¹⁵ am-in hanadah holag Israel an naki-en e nangala nah Kahon APU DIOS. Indatong dad Jerusalem ya muntutukuk dah anla da ya pun-ipagango day tangguyub.

¹⁶ Handih pun-idatong da nan Kahon APU DIOS nah boble ya indung-on Mikal an imbabalen Saul hi tawang ya tinibonah David an patul an manmannayo ya mum-paypaytuk hi pundayaw nan APU DIOS ya pinihul nah David hi nomnom na. ¹⁷ Inihgop da nan Kahon ot eda

iha-ad nah nahiduman hi tuldan impidadaan David. In-appitana boh APU DIOS hi naghob an aggayam ya in-appitana boh hamulon da. ¹⁸ Nagibbuh David an nun-appit ot bendisyonana nadan tataguh ngadan APU DIOS an Kabaelasan am-in ¹⁹ ot ikap-ongana didah makan an tinapay, raisin ya nihongban dotag. Ot umanamut nadan tatagu.

²⁰ Immanamut damdamah David ot apngaonay pamilyana. Mu bimmudal hi Mikal an kananay “Anakkayang peman tun patul di Israel an e numpahhiyan nanayon impatpatibo nay adol na nadah binabain muttatyun di oopisyal na!”

²¹ Hinumang David an kananay “Man ha-oy ke pe ya manayowak hi pundayaw kun APU DIOS an nanuddun ha-on an nihannot ke amam ya nadan holag nat ha-oy di mangipangpangulun am-in hi holag Israel. Ya hituwey nomnomom, adik itikod an manayoh pundayaw kun APU DIOS, ²² takon di kanam di kibabainak, mu immam-anan agak ot ta pundayaw kun APU DIOS. Hay punnomnom mu ya kababain di at-attok, mu nadan muttatyun ya toto-balonak ke dida!”

²³ Kinali, nipalpun diye ya ug-ugge mo nun-imbabaleh Mikal an imbabalen Saul.

7

Hay hinamad APU DIOS an kinalin David

¹ Hi APU DIOS ya inhamad nay pun-ap-apuwan David ta maid moy gaga-ihon inat nadan buhul nan hiya te ipapaptok na, ta hidiye nan malinggop moh David hi nunhituwana nah palasyona. ² Indani ya kananan Nathan an profetas di “Man-un ha-on te miha-adak hi nahamad an balen nakapyah kaiw an sedar yaden nan Kahon Apu Dios ya miha-ad nah naatopan hi tulda!”

³ Kanan Nathan di “Atom di pinhod mu ot wadah APU DIOS an mamaddang ke he-a.” ⁴ Mu kediyen hilong ya kanan APU DIOS ke Nathan di ⁵ “Em kalyon nah muttatyuk an hi David tun kalyok: ‘Bokon he-ay mamohwat hi templon kiha-adak. ⁶ Nipalpu handih inihwang ku handidan aammod yun holag Israel ad Egypt ingganad uwani ya ug-uggeyak niha-ad hi templo. Nun-in-eyak an numboblen nun-abungak hi naatopan hi tulda. ⁷ Ya ke dadiyen naki-akiyak ke dida ya ug-uggek imbaga handidah tinudduk an mangipangulun dida hin tipet uggeyak ingkapyaan hi balen nakapyah sedar an kaiw.’

⁸ Kinali kalyom ke David an kanak di ‘Ha-oy an hi APU DIOS an Kabaelasan am-in ya kinaan daka nah nakababban ngunum an mumpattol hi kalnero ot pumbalinon dakan patul hantudah tataguk an holag Israel. ⁹ Naki-eki-eyak ke he-a takon di daanay nangayam. Ya deket mange kan e makigubat nadah buhul mu on impaman-guluk an inapput mo tuwali dida. Pumbalinon dakan makatbal an ap-apu ta mundingngol kah kabobboble tuh luta. ¹⁰⁻¹¹ Intudduwak di tataguk an holag Israel hi pumboblaysan dat nangamung ta adi mo punholholtapon di gaga-ihon tatagun ke dida. Nipalpu handih waday tinudduk an mun-ap-apu nadah tataguk ya ginubagubat di gaga-ihon tatagu dida, mu mipalpu uwani ya adik mo iabulut di athidi.

Ha-oy an hi APU DIOS ya hammadok an kalyon ke he-a, David an nadan holag muy ahi mumpatul. ¹² Deket mapoppog di biyag mut nilubuk ka mo nah lubukan di aammod mu ya pumbalinok di ohan imbabalem an mumpatul ya ahik ihammad di pun-ap-apuwana. ¹³ Hiyay ahi mangapyah templon kiha-adak. Ya tibok ta munnananong di pun-ap-apuwanat nangamung. ¹⁴ Ha-oy di amana ya hiyay imbabalek. Deket waday atonah gaga-

iho ya kastiguwok umat hi pangastigun di ohan amah imbabalena. ¹⁵ Mu takon di kastiguwok ya nanongnan ulayak ya baddangak. Adi umat hi inat kun Saul an kinaan kuh pun-ap-apuwana ot ihannot daka. ¹⁶ Mahlag ka ya mahlag da boy holag mut mahanhanot dan mumpatul ta munnananong di pun-ap-apuwam.’ ”

¹⁷ Immeh Nathan hi kad-an David ot kalyonan am-in ke hiyay kinalin Apu Dios.

Hay dasal David

¹⁸ Indani ya immeh Patul an hi David hi kad-an APU DIOS nah abung ot mundasal an kananay “APU DIOS an Nakattag-e, ha-oy ya nan familyak ya maid di kalebbengan mi nadah inat mun kiphodan mi. ¹⁹ Ya deyan pun-udmam ot ya abuy bendisyon mun ha-on, APU DIOS an Nakattag-e ya hinamad mun kinaliy ahim aton hi kiphodan nadan holag kuh udum hi algo. Ot mipuun ke datuwe ya maawatak mo, APU DIOS an Nakattag-en makaulle kan ha-on ya nadan familyak. Makakkaphod kan abun dakami! ²⁰ Takon di impakainnilam di katataguk an muttatyum ya kapyanan maphod kan ha-on. Kinali maid moy udum an mahapul kun ibagak ke he-a. ²¹ Impainilam ke ha-on di pinhod mun maat an kiphodak. Ya inilak an maat hituwe te hinamad mun kinalin ha-on ya hituwe tuwaliy pinhod mun maat. ²² APU DIOS an Nakattag-e, makulug an matbal ka. Maid di udum an umat ke he-an inila min Dios mi hin bokon he-a ya abu. ²³ Ya maid di udum an umat ke dakamin holag Israel an inihwang muh nihbutan mid Egypt ta pumbalinon dakamin tatagum ta waday innunan mundingngol di ngadan muh kabobboble tuh luta. Ya inat muy umipamodwong an impakaan mu nadan numpumboble, takon nadan dios da ot mihannot kamin tatagum. ²⁴ Om, APU DIOS, impumbalin dakamin

holag Israel an tatagum ta nangamung ya he-a moy Dios mi.

²⁵ Ot ad uwani APU DIOS ya idasal kun ipaannung mut maat ta nangamung nan hinamad mun kinalin atom an kiphodak ya kiphodan nadan holag ku. ²⁶ Ya hana ot ta paannungom hidiyen kinalim ta mundingngol di ngadan mut nangamung hi kabobboble ya ta ahi kanan di tataguy 'Hi APU DIOS an Kabaelasan am-in ya hiyay Dios an dayawon nadan holag Israel.' Kinali punnanongom anhan di pun-ap-apuwak ta nangamung.

²⁷ APU DIOS an Kabaelasan am-in an Dios min holag Israel, waday tulid kun mangidasal ke datuwe te impainilam ya kinalim ke ha-on an muttatyum an ahim pumpatulon di holag ku.

²⁸ APU DIOS an Nakattag-e, he-a ya Dios ka ya midinol kan mangat hi kalyom. Hinamad mun kinalin ha-on nadan makaphod an ahim aton an kiphodak. ²⁹ Ta hidiye nan ipaannung muh diyen kinalim ya bendisyonam ta nangamung nadan holag ku. APU DIOS an Nakattag-e, hinamad mun kinali, ta hidiye nan makulug an bendisyonam nadan holag ku ta nangamung.”

8

Hay mipanggep hi nanganapputan David ya nadan opisyal na

¹ Indani ya nakigubat boh David nadah iPilistia ot apputona dida ot mapoppog moy pun-ap-apuwan da ke didan holag Israel.

² Indani ya inapput na damdama nadan iMoab. Impunlukbub nah luta dadiyen iMoab an hinintuhintutlu na dida. Ot pipatenay duwa ya ugge nay oha. Dadiyen iMoab ya ingunuwan dah David an patul ya mumbayad da moh buwis ke hiya.

³ Indani ya e nakigubat da David nah imbabalen Rehob an hi Hadadeser an patul ad Sobah an bobled Syria. Hituwen gubat ya naat handih hi Hadadeser ya nadan tinaluna ya mange da nadah bobleh pingngit nan Wangwang an Euphrates ta sakupon da bo. ⁴ Mu inapput da David dida ot pulhon day hinlibun kalesan di tinalu ya dimpap day pitun libun tinalun nangimanehon dadiyen kalesa ot dopapon da boy duwampulun libun tinalun ugge nunlugan hi kalesa. Ot ahi imandal David an pilayon da nadan kabayun mangiguyud ke dadiyen kalesa. Abunay hinggatut ke dadiyen kabayuy uggena impapilay ta usalon nadan tinaluna.

⁵ Handih immipae nadan iSyria ad Damascus hi tinalu dan e mamaddang ke Hadadeser ya ginubat David dida ot patayon nay duwampulut duwan libun dadiyen tinalu. ⁶ Kimmapyah David hi kampun di tinaluna ke dadiyen boblen sinakup na ot mumbaybayad nadan tataguh dih buwis ke hiya. Hi APU DIOS ya impanganapput nah David takon di daanay ena nakigubatan. ⁷ Indani ya in-en David nadan happiyon balituk an inalana nadah opisyal Hadadeser ot ie nad Jerusalem. ⁸ Inala na boy dakol an giniling ad Betah ya ad Berothai an o-ongal an boblen pun-ap-apuwan Hadadeser.

⁹ Handih dingngol Toi an patul ad Hamat an inapput David am-in nadan tinalun Hadadeser ¹⁰ ya intud-ak na nan imbabalenan hi Joram an e mangapnga ya mangipati-boh pambal nan David gapuh nangapputanan Hadadeser. Da Toi ke Hadadeser ya nabayag an numbuhhulan da. Immal-alah Joram hi balituk ya silber ya giniling an ena idat ke David. ¹¹ Ot iappit David am-in datuwe ke APU DIOS umat hi inat na nadah silber ya balituk an inala na nadah udum an boblen inapput na. ¹² Dadiyen boble ya Edom, Moab, Ammon, Pilistia ya Amalek. Takon nadan

inala nan Hadadeser an patul ad Sobah an imbabalen Rehob ya in-appit nan Apu Dios.

¹³ Hi David ya namam-an nundingngol handih namatayanah himpulut walun libun tindalun iEdom nah nundotal an kanan dan Maahin. ¹⁴ Kediye nangapputana nadah iEdom numpakapyan am-in nah bobled Edom hi kampun di tindalu ot hiyay mumbalin an apu ke dadiyen boble. Hituwe boy pangitib-an an hi APU DIOS ya impanganapput nah David takon di daanay ena nakigubatan.

¹⁵ Hi David di nun-ap-apun am-in hanadah holag Israel ya maphod ya limpiyuy nangat nan didan ibbanan holag Israel. ¹⁶ Hay ap-apun di tindaluna ya hi Joab an imbabalen Seruiah. Hi Jehoshaphat an imbabalen Ahilud di mumpaptok nadah dokumenton nan boble da. ¹⁷ Ya hay natag-en padi da ya da Sadok an imbabalen Ahitub ke Ahimelek an imbabalen Abiathar. Ya hi Seraiah di sekretarin di korte. ¹⁸ Hi Benaiah an imbabalen Jehoiada di ap-apun di guwalyan nan patul an hi David. Ya nadan imbabalen David di opisyal* nan bumaddang ke hiya.

9

Da David ke Mepiboset

¹ Ohan algo ya minahmahan David an kananay “An wadaday mataguh holag Saul? Deket wada ya pinhod kun ipaptok ta pangipatibok hi ulek an hidiyey hinamad kun kinali ke Jonathan handi.”

² Indani ya dingngol nan wada on tagun hi Siba an muttatyun Saul handi. Impaayag na ot kananan hiyay “An he-ah Siba?” Kanan Siba di “Om, apu patul.”

* 8:18 8:18 Hay udum ya kalyon day hay kibalanan di “opisyal” hitu ya “padi.”

2 Samuel 9:3 23 2 Samuel 9:11-13

³ Kanan David ke hiyay “Kon waday natdaan hi pamilyan Saul ta waday pangipatib-ak hi ulen Apu Dios?”

Kanan Siba di “Waday ohan imbabalen Jonathan an hi Mepiboset. Hidiye ya napilay.”

⁴ Kanan David di “Daanay kad-ana?” Kanan Siba di “Dehdih balen da Makir an imbabalen Ammiel ad Lo Debar.” ⁵ Ot ipaayag nah diyen imbabalen Jonathan.

⁶ Immalih Mepiboset an imbabalen Jonathan ya inapapun Saul ot munyuung hi hinanggan David. Kanan David ke hiyay “An he-ah Mepiboset.” Himmumang ot kananay “Om. Immaliyak an muttatyum, apu patul.”

⁷ Kanan bon David ke hiyay “Adika tumakut ke ha-on Mepiboset. Ipaptok daka ya ulayan daka te hidiyey insapatak ke amam an hi Jonathan. Ibangngad kun he-an am-in di lutan apum an hi Saul ya damanan hituh balek di panganam.”

⁸ Nunyuung boh Mepiboset ke David ot kananay “Apu patul, tipet ulayanak ke he-a yaden ha-oy ya mialigak nah naten ahu te maid di hilbik?”

⁹ Impaayag David hi Siba an muttatyun Saul handi ot kananan hiyay “Deya, impabangngad kun Mepiboset am-in di limmun apunan hi Saul. ¹⁰ He-a ya nadan imbabalem ya muttatyum ya payowon yu dadiyen payona ta ialy yun hiyay dowana. Hi Mepiboset ya damanan mangan hituh balek.” (Hi Siba ya himpulut limay imbabalenan linalaki ya duwampuluy muttatyuna.)

¹¹⁻¹³ Hinumang Siba an kananay “Atok am-in di imandal mun ha-on, apu patul.”

Hi Mepiboset an napilay di duwan hukina ya immed Jerusalem ot e miha-ad hi balen nan patul an hi David. Ot makikkikan ke hiyan kay na imbabale. Waday ungan lalakin imbabalen Mepiboset an hi Mika di ngadana. Hi

Siba ya am-in nadan pamilyana ya muttatyun Mepiboset dida.

10

Hay nangapputan David ya nadan tindaluna nadah iAmmon

¹ Nabaybayag hi ittay ya nateh Nahas an patul ad Ammon ot mihannot nan imbabalenan hi Hanun an numpatul. ² Dingngol David hituwe ot kananay “Mahapul an ipatibok di nahamad an pakigayyumak ke Hanun umat nah maphod an impatibon amanan ha-on handih kataguna.” Ot umitud-ak hi e mangidung-on Hanun ta ipainila dan hiyan u-umyung damdamah David mipanggep hi natayan amanan hi Nahas.

Mu handih dimmatong dad Ammon ³ ya kanan nadan mangipangpangulu nadah iAmmon di “Apu patul, kon pangalim on hay gapunah nangitud-akan David ke datuwen tataguna ya ta ipainila dan u-umyung hi David te nateh aman? Man bokon te immali dan mungsiim tuh boble takut nalaka ditakun apputon hi gubat!”

⁴ Impadpap Hanun dadiyen intud-ak David ot labahaon day pangngel di emeng da ya pinuttutan day bulwati dan inippog dah tipa da ot ahida paanamuton dida. ⁵ Gapu kediyen naat ke dida ya bumain da mon umanamut. Dingngol David hituwe ot umitud-ak hi e mangalin didan mihdi da ni-an ad Jericho inggana tummol boy emeng da.

⁶ Indani nuppe ya ahi ninomnom nadan iAmmon an impumbalin da ot ya abuh David hi buhul da. Tinangdanan day duwampulun libun tindalun iSyria ad Bet Rehob ya Sobah. Tinangdanan da boy himpulut duwan libun tindalud Tob. Ya tinangdanan da nan patul an hi Maakah ya nadan hinlibun tindaluna. ⁷ Dingngol bon David di mipanggep kediye ot itud-ak nah Joab ya am-in nadan

tindaluna ta eda makigubat ke dida. ⁸ Bimmudal nadan iAmmon ot eda mipustu nah hogpan ad Rabhah an ongal an boble da. Hanada ken iSyria, takon nadan nalpud Tob ya Maakah ya nipustu da nadah e-elen di boble.

⁹ Tinibon Joab an gubaton da didah hinangngab ya indoggan ot pilionay kala-laingan an tindaluna ot diday inhangga na nadah iSyria. ¹⁰ Tinuddu nah tulang nan hi Abishai an mangipangulu nadah udum an tindalunat diday makihanggan hanadah iAmmon. ¹¹ Kanan Joab ke Abishai di “Deket tibom an pun-apputak nadah iSyria ya umali kat baddanganak. Ya dekat tibok an pun-apput dakan hanadah iAmmon ya umaliyak ta baddangan daka. ¹² Mahapul an tumulid taku ya adi taku tumakut! Ya ihapot takun makigubat ta itakdog takuy tatagu taku ya nadan boblen indat Apu Dios ke ditaku! Ya hana ot ta hay pinhod APU DIOS di maat!”

¹³ Mange da Joab an eda gubaton nadan iSyria ya mamtik da. ¹⁴ Handih tinibon nadan iAmmon an mamtik nadan iSyria ya binumtik da damdama te timmakut dan Abishai ya nadan tindaluna ot humgop da nah boble da. Ot mibangngad moh Joab ad Jerusalem.

¹⁵ Tinibon nadan iSyria an inapput nadan holag Israel dida ot maamung da bo. ¹⁶ Ot umayag dah udum an titindalu dan wadan nah binnah-el nan Wangwang an Euphrates. Ot ume dad Helam an impangulun Sobak an ap-apun di tindalun Hadadeser ad Sobah. ¹⁷ Handih dingngol David di mipanggep kediye ya inamung na nadan tindalunan iIsrael ot agwaton da nan Wangwang an Jordan ot ume dad Helam nah nipustuwat nadan iSyria ot ilappu dan munggugubat. ¹⁸ Mu naapput nadan iSyria ot mamtik da bo. Pinaten da David di pitun gatut an numpungkalesan iSyria, ya nap-at an libu nadan udum an tindalu ya liniputanah Sobak an ap-apu da ot mateh di nah

nunggugubatan da. ¹⁹ Handih tinibon nadan patul nadah boblen sinakup Hadadeser an naapput da ya nakihayyup dan David ot mumbalin da mon tataguna.

Nipalpun diye ya tumakut mo nadan iSyria an mamad-dang nadah iAmmon.

11

Da David ke Bathsheba

¹ Handih nadatngan nan tiempon di toon an oggan pakigubatan di papatul an kediye ya nagibbuy ahi kotolan ya intud-ak David hi Joab ya nadan udum an opisyal ya nadan tindalunat eda gubaton nadan iAmmon. Inapput da dida ot sakupon da nan ongal an boble dan Rabbah. Mu kediye eda nakigubatan ya niha-ad hi David ad Jerusalem an ugge naki-e.

² Ohan himbatangan an bimmangun hi David ya imme nah atop di baleda. Mundaldallanan hidi ya inuhdungana on babain mun-amo. Hidiyen babai ya maddikit an abu.

³ Immitud-ak hi e munhanhan hin dahdih diyen babai ot inilaonan hi Bathsheba an imbabalen Eliam ya inayan Uriah an Hittite. ⁴ E impaawit David hi Bathsheba ot handih in-ali da ya inhuyop na. Kediye ya ka-gibbun di pangatana nah ine-en di punlini te nagibbuy malpuh adol na. Nagibbun nunhuyop da ot umanamut hi Bathshebah baleda. ⁵ Indani ya ginibok nan nawadaan ot ipaenay mangipainilan David mipanggep kediye.

⁶ Ot ipaad David ya ke Joab an kananay “Itud-ak mun ha-on hi Uriah an Hittite.” Ot itud-ak Joab hi Uriah ke David. ⁷ Handih dimmatong hi Uriah ya hinanhanan David ke hiya hin nganney innun nan gubat ya hin malinggop da Joab ya nadan tindaluna. ⁸ Ot ahina kanan ke Uriah di “Umanamut ka ni-an hi baleyu ta eka mun-iyatu.” Indanit limmah-un hi Uriah nah balen David

ya ninomnom David an umipaeh balen Uriah hi idat nan hiya ot ien di muttatyuna. ⁹ Mu hi Uriah ya ugge immanamut hi baleda ot makihuyop nadah guwalya nah hogpan hi balen David. ¹⁰ Handih ininnilan David an ugge immanamut hi Uriah ya kananan hiyay “Tipet uggeka immanamut yaden nabayag an nidawwi kah pamilyam?”

¹¹ Hinumang Uriah an kananay “Hanadan ibbak an tindalun iIsrael ya iJudah ya dehdi dan makigubat da ya dehdi dida nan Kahon Apu Dios, ta hidiye nan dehdi nan ap-apuk an hi Joab ya nadan opisyal nan mungkampu da. Yaden man-un ha-oy te umanamutak ta mangmangnganak ya mangmangnumak ya makihuyopak hi inayak? Isapatak an adinadaman atok di athidi!”

¹² Indani ya kanan David ke hiyay “Ne mihtu ka mot ahika mibangngad hi bigat.” Ot mihdih Uriah ad Jerusalem kediyen algo ot mun-iyang hidi. ¹³ Hi nabigatana ya inayagan David an makikan ke hiya ot butongona. Mu ugge bo immanamut hi Uriah ot mahuyop nah kuwartun nadan guwalya.

¹⁴ Nabigat ot mangapyah David hi tudok nan Joab an ipaal-alanan Uriah. ¹⁵ Kanana nah tudok nay “Hi Uriah di pamanguluwom nah kad-an di namahig an laban ne deke ya tinaynan yu ta patayon da.” ¹⁶ Handih e hogpon da Joab nan ongal an boble ya impaen Joab hi Uriah nah kipahhigan di kalaban da. ¹⁷ Bimmudal nadan kalaban da nah boble ot makigubat dan nadah tindalun Joab ot patayon day udum ke dida takon hi Uriah.

¹⁸ Indani ya impaen Joab di e mangipainilan David hi mipanggep nah gubat. ¹⁹ Tinuttudu na nan intud-ak nan kananay “Deket kinalim nah patul am-in di mipanggep nah gubat ²⁰ ya wada nin an bumoh-ol an kananay “Tipe tuwalit ekayu naka-ih-up an nakilaban ke dida? Kon uggeyu inilan wadada nah alad yaden pumpana dakayu?”

²¹ Kon adiyu manomnom di natayan Abimelek an imbalen Gideon? Babaiy namaten hiyad Tebes an wada nah alad ya intongba nay batun hiya ot mate! Tipet uggeyu ninomnom hidiyet ekayu tuwali naka-ih-up nah alad? Deket kalyon nan patul ke he-a datuwe ya kanam ke hiyay ‘Takon nan tindalum an hi Uriah ya nate.’ ”

²² Imme nan intud-ak Joab ot kalyonan David nan kinalin Joab an kalyona. ²³ Hituwey kinalinan David: “Nalnal-ot nadan kalaban mi. Bimmudal da ot makilaban dan dakami, mu inlaputan min impabangngad dida nah hogpan hi bobleda. ²⁴ Indani ya numpana dakamin wadada nah alad ot mate day udum an tindalum takon hi Uriah.”

²⁵ Kanan David nah intud-ak Joab di “Iphodam hi kalih Joab ta adi madismaya te hay kakulugana ya ugge taku inila hin dahdi day mateh gubat. Kalyom ke hiyat ihamad dan makilaban ta apputon da nadan kalaban da.”

²⁶ Handih dingngol Bathsheba an pinate da nan inayana ya imbaluwana. ²⁷ Nagibbuh diyen pitun algon nangibaluwan Bathsheba nah inayana ya e impaayag David ot iinena ot itungona nan imbabaleda. Mu hi APU DIOS ya adina pinhod hidiyen inat David.

12

Hay nuntutuyuan David

¹ Intud-ak APU DIOS hi Nathan an profetas ta ena kalyon hituwen ab-abig ke David: “Waday duwan tagun miha-ad hi ohan boble. Kadangyan di oha ya nawotwot di oha. ² Hanan kadangyan ya dakol di kalnerona ya bakana. ³ Ya nan nawotwot an tagu ya ammuna nan ginatang nan impan di kalneron aggayam na. Impanaptok nah diyen kalneroh dih balena ot makiongngal nadah imbabalena. Pakikanonah diyen kalnero nah kanona ya pakiinumonah

inumona. Ya deke on in-ap-appupunan kay na imbabale.
⁴ Ohan algo ya waday bisitan nan kadangyan an tagu. Adina pinhod an kumlong hi aggayam nan pihdana nah bisitana ot ena pangah ala nah kalneron nan nawotwot an tagu ot hidiyey impihda na nah bisitana.”

⁵ Bimmobboh-ol hi David gapuh inat diyen kadangyan an tagu ot kananay “Isapatak hi ngadan APU DIOS an wadat nangamung an hidiyen tagu ya mahapul an mate.
⁶ Ya mahapul an mamin-opat an bayadanah diyen inalana te ad-adih diyen inat nan maid di homok na.”

⁷ Kanan Nathan ke hiyay “He-ah diyen tagu! Ya hituwey kanan APU DIOS an Dios di Israel ke he-a: ‘Impumbalin dakan patul di Israel ya deket edaka patayon ke Saul on inihwang dakan ha-on. ⁸ Indat kun he-ay pun-ap-apuwana ya pamilyana. Ya he-ay impumbalin kuh patul di Israel ya Judah. Gulat nat makudang datuwe ya indumak ot di indat kun he-a. ⁹ Tipet uggeyak inun-unud ke he-a ta em inat di gaga-iho. Impipatem hi Uriah nadah iAmmon hi gubat ot boltanom nan inayana. ¹⁰ Gapu kediye inat mu ya athituy maat hi pamilyam: Am-in hanadah matuntun-ud an holag mu ya waday mapaten dida. ¹¹ Isapatak an ahik pumbalinon di oha nadah pamilyam an umidat hi kabulubulunam. Hay ahim paniban ketuwen maat ya iabulut ku nadan inayam an ihuyop di ohan lalakin imbabalem dida nah punhin-aang-angan am-in di tagu. ¹² Handih nangihuyopam hi inayan di ohan tagu ya indalunum di nangatam ketuwe, mu ahi maat nadah inayam nah punhin-aang-angan am-in di tatagud Israel.’ ”

¹³ Indani ya kanan David ke Nathan di “Abulutok an nunliwatak ke APU DIOS.”

Kanan Nathan di “Om, mu pinakawanan APU DIOS di liwat mu, adika mate. ¹⁴ Mu gapu te hituwen inat mu ya

humlun hi pamihulan di buhul APU DIOS ke hiya ya ahi mate nan imbabalem an lalaki.”

¹⁵ Ot umanamut hi Nathan. Indani ya impundogon APU DIOS nan golang an intungon Bathsheba. ¹⁶ Nundasal hi David ke Apu Dios ta kaanonay dogon nan imbabalena. Ya adi mangmangngan ya kahilohilong on immeh kuwartu-nat mibabakilang nah dulung. ¹⁷ Imme nadan opisyal nat eda ip-iphodan hi kali ta uminat mangan, mu adi. ¹⁸ Handih mikapitun algo ya nate nan golang. Umagol nadan opisyal David an mangipainilan hiya te kanan dah nomnom day “Namahig an u-umyung hi David handih pundogohana. Nganney nin moy atonah adol na hin ipainila takun hiyan nate nan imbabalena?” ¹⁹ Tinibon David an mungkukutyamman nadan opisyal na ya im-malih nomnom nan nate nan golang. Hinanhananan didan kananay “An nate nan golang?”

Kanan day “Om, nate.”

²⁰ Imminah David ot e mun-amo. Ya impakahhugud nay buuk na ot hannotanay bulwatina ot umeh balen APU DIOS an e nundayaw ke hiya. Nibangngad hi baleda ya mumbagah makan ot idadaanan da ot mangan. ²¹ Kanan nadan opisyal nan hiyay “Handih matagu nan golang ya u-umyung ka ya adika mangan. Mu indanit nate ya immina ka ot eka mangan.”

²² Kanan David di “Om, nuntopolak an ug-uggeyak nangan ya kimmogakogaak handih matagu nan golang te kanak pe on homkonak ke APU DIOS ta adi mate. ²³ Mu ad uwanin nate ya tipet adiyak mangan? Kon damanan pabangngadok di biyag nan imbabalek? Udum hi algo ya umeyak hi kad-ana, mu adinadaman e mibangngad ke ha-on.”

²⁴ Inal-alubyag David hi Bathsheba an inayana. In-huyop na boh Bathsheba ya nawadaan ot muntungo

ya lalaki bo ot ngadananah Solomon. Ya pakappinhod APU DIOS hidiyen golang. ²⁵ Ta hidiye nan intud-ak na nan profetas an hi Nathan ta ena kalyon ke David ta ngadanana nan golang hi Jedidiah an hay kibalinana ya “Pakappinhod APU DIOS hidiyen golang.”

²⁶ Da ke Joab ya nadan tindaluna ya tagan dan mangubat hi Rabbah an ongal an bobled Ammon ot sakupon day pangngelna. ²⁷ Indani ya immitud-ak hi e mangipainilan David mipanggep nah gubat. Hituwey kinalinah eda ipainilan David: “Ginubat kuy Rabbah ya kinahwa mi nan pangal-an dah danum da. ²⁸ Hay atom mo ya amungom nadan udum an tindalut hogpom nan boblet he-ay makalin nangapput ta bokon ha-on.” ²⁹ Ot amungon David nadan tindaluna ot eda gubaton di Rabbah ot sakupon da. ³⁰ Kediye boble ya wada nan tinattaggun dayawon nadan iAmmon an hi Molek an waday nihaad hi ulunan balituk an pongot an umeh tulumpulut opat an kiloy dam-ot na. Hidiyen pongot ya naal-alkusan hi nanginan batu. Ot kaanon David dadiyen nanginan batu ot iha-ad nah pongot na. Ya inala nay dakol nadah inibtik dah gubat kediyen boble. ³¹ Sinakup dah diyen boble ot pilitona nadan bimmobleh din mungngunun usalon day golgol, gabyon, ya wahe. Ya pinilit na bo didan mangapyah bricks. Athidi damdamay inat na nadah udum an numpumbobled Ammon. Nagibbun naat datuwe ot ahi mibangngad da David ya nadan tindalunad Jerusalem.

13

Hay malalaon inat Amnon ke Tamar

¹ Hi Absalom an imbabalen David ya waday tulang nan babai an hi Tamar. Hidiyen hi Tamar ya maddikit an abu, ta nan tulang nan hi Amnon an imbabalen amanah oha bon inayana ya impakappinhod na. ² Gapu kediyen

namahig an naminhod Amnon ke Tamar ya u-umyung ta loktat ya nundogo. Maid di innunan makihummangan ke Tamar an am-ammuna dan duwa te wadat nangamung di ibbana. ³ Mu wada nan natalam an gayyum Amnon an hi Jonadab. Hidiye ya ibana te imbabalen Simeah an tulang amanan hi David. ⁴ Ohan algo ya kanan Jonadab ke Amnon di “An nganney kabulubulunam? Antipet imbabale dakah patul yaden hay ang-ang muh kabigabigat ya kay mu indadluwan di nitaguwam?”

Kanan Amnon ke hiyay “Man-uke ya impakappinhod ku nan ibak an hi Tamar an tulang Absalom an tulang ku damdama, mu nunhinnatkon di inami.”

⁵ Kanan Jonadab ke hiyay “Athituy atom: Ipatibom an kay ka tut-uwa-ahan mundogo ta deket umalih aman an manibon he-a ya kalyom ke hiyan ipaalinah Tamar ta umidadaan hi kanom hituh kad-am. Ya kalyom bon pumhod di punggibok mu hin pakanon dakan hiya.”

⁶ Timbal Amnon hidiye ot handih immalih amanan hi David an manibon hiya ya imbaganan hiyan paaliyona anhan hi Tamar ta umidadaan nah pakappinhod nan kanon ta pakanon.

⁷ Timbal David hidiye ot umitud-ak hi e mangalin Tamar ta umeh balen Amnon ta ena idadaan hi kanona. ⁸ Ot umeh Tamar ya tinibonah Amnon an mibakbakilang nah kuwartunah dih balena. Immalah alina ot mangapya tinapay hidih kad-an Amnon. ⁹ Nalutu nan makan ot ienan Amnon, mu adi mangan. Kanan Amnon hanadah muttatyunay “Lumah-un kayun am-in an muttatyuk!” Ot tumayan dan am-in. ¹⁰ Kanana bon Tamar di “Ialim hitu nan kanok ta pakanonak!” In-en Tamar hi kad-an Amnon nan kanona ¹¹ ya impudon Amnon an kananan hiyay “Munhuyop ta!” ¹² Kanan Tamar di “Adiyak anhan piliton an mangat ketuwen gaga-iho. Adina lebbeng an

aton di athitu hituh boble takud Israel. ¹³ Ya hin kanana ya daanay pangayak ta adiyak mibabain. Ya kon adika damdama mibabain hituh boble takud Israel? Kudukdul-nay makihummangan kan amata. Inilak ot iabulut nan iineyak ke he-a.” ¹⁴ Mu adi ot ya abu hangudon Amnon nan pungkalin Tamar ot gapu te nalnal-ot ya pinilit nan inhuyop.

¹⁵ Indani bo udot ya namahig an ong-ongal di hingit nan Tamar mu nan naminhod na ni-an ke hiya. Ot kananan hiyay “Makaan kah tu, lumah-un ka!”

¹⁶ Kanan Tamar di “Adiyak! Deket palah-unonak ke he-a ya ong-ongal an pumbahulam mu hantun inat mun ha-on!”

Mu adi bo donglon Amnon. ¹⁷ Immayag hi muttatyuna ot kananay “Palah-unom tun babai ya indakkig mu!” ¹⁸ Ot ipalah-un nan muttatyuh Tamar ot idakkig na nan panto.

Hanan bulwatin Tamar ya andukke ya andukke boy taklen diyen bulwatina te athidiy bulwatin di babain imbabalen di patul an ugge nalahin. ¹⁹ Nundap-ulan Tamar di uluna ya binik-i na nan bulwatina ya iyuyuung nan mangen inhani nay taklenah anganan mungkoga. ²⁰ Tinibon tulang nan hi Absalom ot hanhananan kananay “Kon waday gaga-ihon inat Amnon ke he-a? Pakodholom di nomnom mu! Nganney innun, ibam metlaing hi Amnon. Adim kalkalyon hi udum hinaen naat.” Hi Tamar an u-umyung ta nangamung ya nihahhaad hi balen tulang nan hi Absalom nipalpun diye.

²¹ Handih dingngol nan patul an hi David hidiyen naat ya namahig di bungot na. ²² Namahig moy hingit Absalom ke Amnon gapuh kediyen inat nan tulang nan hi Tamar ta hidiye nan adi mo makihummangan ke hiya.

Hay nangipipatayan Absalom ke Amnon

²³ Nala-uy duwan toon ya kediyey pangipakaan Ab-salom hi dutdut di kalnero nad Baal Hasor an nih-up ad Epraim. Inimbital nan am-in nadan tutulang nan imbalen amana ot ume dah di. ²⁴ Ena inimbital damdamah amanan kananay “Deyan ad uwaniy pangipakaanak hi dutdut di kalnerok ya ayagan daka ya nadan opisyal mut umali kayuh din makihumul.”

²⁵ Mu kanan amanan hi David di “Adiyak an imbabalek. Adina lebbeng an ekami umalin am-in te maligatan ka ot ya abu gapun dakami.” Ipilit Absalom mu adih amana.

²⁶ Kanan Absalom di “Deket adika, ne iabulut muh Amnon ta maki-alin dakami.”

Kanan amanay “Tipet e maki-eh Amnon?” ²⁷ Mu ipapilit Absalom ot loktat ya in-abulut amanan maki-eh Amnon takon nadan udum an imbabalena.

Hay impadadaan Absalom ya nahamad an hamul an kay hamul di patul. ²⁸ Tinugun tuwalin Absalom nadan tatagunan kananay “Athituy aton taku, deket nabutong hi Amnon ta insinyas kun patayon yu ya un-unudon yu. Adi kayu tumakut, ha-oy di ukod. Kinali tumulid kayu, adi kayu munhalinduwa.” ²⁹ Inun-unud nadan tatagun Absalom di intugunan aton da ot patayon dah Amnon. Hanadan udum an imbabalen David ya nuntakke dah kabayu da ot bumtik da.

³⁰ Handih wadadah dalan an uggeda ni-an dimmatong ya waday nangipainilan David an kanan day “Apu patul! Pinaten Absalom am-in nadan imbabalem! Maid di nattaan ke dida.” ³¹ Timmaddog nan patul ya numbik-inay bulwatina ot munlukbub nah luta gapuh hakit di nomnom na. Takon nadan opisyal na ya numbik-i da damdamay bulwatida. ³² Mu kanan Jonadab an imbabalem Simeah an tulang David di “Apu patul, uggeda pinaten am-in nadan imbabalem, ammunah Amnon an nate. Implanun tuwalin Absalom hidiye nipalpu handih pinilit Amnon an

ihuyop hi tulang nan hi Tamar. ³³ Kinali adim kulugon nan indatdatong dan he-an naten am-in nadan imbabalem. Ammuna kayah Amnon an nate.”

³⁴ Hi Absalom ya binumtik.

Hana ken guwalya nah hoob ad Jerusalem ya tinibo nay dakol an tatagun manayyu nah kalatah nangappit ad Hononaim ot ena kalyon nah patul hidiyen tinibo na. ³⁵ Kanan Jonadab nah patul di “Dadiye nadan imbabalem an mangalin kinalik ke he-a.” ³⁶ Dimmatong da ya mungkoga da, takon hi David ya nadan opisyal na ya namahig di koga da damdama.

³⁷⁻³⁸ Hay binumtikan Absalom ya ad Geshur an hay patul hidi ya hi Talmai an imbabalen Amihud. Niha-ha-ad hi Absalom hidih tulun toon. Yaden hi ke amanan hi David ad Jerusalem ya nabayag an u-umyungan gapuh natayan nan imbabalenan hi Amnon. ³⁹ Indani ya naal-alubyag hi David an adi mo u-umyung ot minomnomnoman bo kayan Absalom an pinhod nan abun tibon.

14

Hay nibangngadan Absalom ad Jerusalem

¹ Hi Joab ya inilanan namahig an nonomnomon David hi Absalom. ² Ot umitud-ak hi e mangayag nah natalam an babain iTekoa. Dimmatong hidiyen babai ya kananan hiyay “Mumbulwati kah bulwatin di nabalua ya patibom an u-umyung kat kay makulug an nabalua ka. Adim hugudon di buuk mu ya ipatibom an kay nabayag di nabaluwam. ³ Ne imme kah kad-an nan patul an hi David ta kalyom ke hiyay kalyok ke he-a.” Ot kalyon Joab di kalyon nan babai.

⁴ Imme nan babaih kad-an nan patul ot munyuung hi punlispitunan hiya. Kananay “Baddanganak anhan, apu patul.” ⁵ Kanan David di “Nganney kabulubulunam?”

Kanan nan babaiy “Natey inayak, apu patul. ⁶ Ya waday duwah imbabalek. Mu ohan algo ya numpatte dah payo ya maid di mun-anawan dida ot matey oha. ⁷ Ad uwani apu patul, ya am-in nadan iibak ya kanan day idat ku nan imbabalek ke didat patayon da gapuh namatayana nah ibana. Mu deket iathidi da ya mama-id moy imbabalek. Ma-idon da moy namnamak ya ma-idon day mangingadan hi ngadan nan inayak.”

⁸ Kanan nan patul di “Umanamut kat nangamungak ke nae. Tibok ta maid di maat ke he-ah gaga-iho.”

⁹ Kanan nan babaiy “Apu patul, takon kattog di ha-on ya nan imbabalek di mabahulan hi ngannen ahi maat ta bokon he-a ya hay pamilyam.”

¹⁰ Kanan nan patul di “Deket waday manaktakut ke he-a ya ipainilam hidiyen tagun ha-on ot punna-udok ke he-an adi mo ipidpidwan diyen tagun aton di athidi.”

¹¹ Kanan bon nan babaiy “Daan anhan ta idasal mun APU DIOS an Dios mut adi aton nadan iibak di ong-ongal an bahul hi pamatayan da nah ohan imbabalek.”

Kanan David di “Isapatak hi ngadan APU DIOS an wadat nangamung an maid di e munliput nah imbabalem.”

¹² Kanan bon nan babaiy “Anusanak anhan te wada pay di ohah kalyok.”

Kanan David di “Om, nganneh diye?”

¹³ Kanan nan babaiy “Apu patul, gapuh ongal an homok mun ha-on ya deyan hinamad mun kinalin ha-on an atom di athina. Daan mot atom di athidi damdama nadah ibbam an tatagun Apu Dios? Nangapya kah bahul mu ketuwe te he-a mismu ya maid di homok mu nah imbabalem te adim paanamuton.” ¹⁴ Intuluy nan babain kananay “Hay pumbubuhhulan ya adi munnananong an adi umat hi kate. Ya adi bo umat hi danum an deket niduyag ya adi mabalin an e bo amungon. Mu hay tatagun numbuhhulan

ya damana bon munhahayyup da. Takon hi Apu Dios ya adi naala on pinoppog nay biyag di numbahul an tagu, mu waday atonat hidiyen tagun nihi-an ya damanan mibangngad ke hiya. Kinali, daan anhan, apu patul ta paanamutom nan imbabalem an nipaeh nidawwin boble?¹⁵ Man-uke immaliyak, apu patul an makihummangan ke he-a ya tanaktakutonak nadah tatagu ya namnamaok an atom di ibagak.¹⁶ Ninomnom kun donglonak ta ihwang mu nan imbabalek ta adida patayon ta adi anhan makaan di ngadan mi tuh boblen indat Apu Dios ke ditakun tataguna.¹⁷ Apu patul, madinolak an mihwang kami gapu kediyen hinamad mun kinali te he-a, apu patul ya paddungnay anghel dakan Apu Dios an inilam di maphod ya gaga-iho. Hana ot ta baddangan dakan APU DIOS ta inggana.”

¹⁸ Kanan David nah babaiy “Waday ibagak ke he-a mu mahapul an kalyom di makulug.”

Kanan nan babaiy “Om, apu patul.”

¹⁹ Kanan David di “An bokon hi Joab di nangitud-ak ke he-ah tu?”

Kanan nan babaiy “Om, apu patul. Adinadaman ihaut ku. Intud-akak ke hiya ya hiyay nangalih kalyok ke he-a.²⁰ Mu in-athidinat waday innunan miphod di ngannen ad-adin naat. He-a mismu ya inilam am-in di ma-ma-at an kay ka nimpe anghel Apu Dios.”

²¹ Indani ya impiayag nan patul hi Joab ot kananan hiyay “Abulutok nan kinalim an atok. Ume kat em awiton hi Absalom.”

²² Nunyuung hi Joab hi punlispitunan David an kananan hiyay “Bendisyonan dakan Apu Dios, apu patul. Inilak mon umamlong kan ha-on te inabulut mu nan kinalik an atom.”

²³ Immeh Joab ad Geshur ot ena awiton hi Absalom ot umanamut dad Jerusalem. ²⁴ Mu nan patul ya in-oldenan adi miha-ad hi Absalom nah balena. Kanan nan patul di “Adik pinhod an tibon hi Absalom.” Ot umiweh Absalom ya ugge numpatibon amanan hi David.

²⁵ Am-in nah bobled Israel ya hi Absalom di kapkaphodan di kalalakina. Ya makaphod di adol na mipalpuh dapana ingganah uluna. ²⁶ Mahdol di buuk na ya mamingham di pangipaputtuttanah hintoon hin dimmukket madam-ot an hingkilot kagodway dam-ot na. ²⁷ Tuluy imbabalenan linalaki ya ohan babain maddikit an nginadananah Tamar.

²⁸ Nala-u moy duwan toon hi niha-adan Absalom ad Jerusalem, mu ugge-uggena tinibo nan patul an hi amana. ²⁹ Impaayag nah Joab ta hiyay itud-ak nan e makihumangan ke amanan hi David, mu ugge immeh Joab. Impidwa bon Absalom an impaayag hi Joab, mu ugge bo immeh. ³⁰ Ot kanan mon Absalom hanadah tatagu nay “Ekayu nah payon Joab an nipaldang hi payok ta logabon yu nan inliyak na. Inun-unud da ot eda logabon.”

³¹ Loktat ya immeh Joab hi balen Absalom ot kanan hiyay “Tipet e linggab nadan muttatyum di inliyak ku?”

³² Kanan Absalom di “Te impaayag daka on adika umali. Pinhod kun itud-ak dakat em hanhanan ke ama hin tipet eyak inawit ad Geshur ot ialiyak hitu yaden adiyak pinhod an tibon ke hiya. Kudukdulnay uggeyak pe in-alih tut nihdiyak. Pinhod kun tibon ta deket nabahulanak ya takon di pipateyak ke hiya.”

³³ Immeh Joab ot ena kalyon nah patul di kinalin Absalom. Ot piayag nan patul hi Absalom ot ume. Nunyuung hi hinangngab amana ot awalon amana.

15

Hay namlohan Absalom hi pumpatulan David

¹ Indanit mangmangney tiempo ya immalah Absalom hi kakabayuna ya kalesa na. Ya wada boy nalimah tatagunan pun-ibbanah pangayan da. ² Deke on humahallaman ta e muntattaddog nah pingngit di kalata nah hogpan nah boble. Ta deket waday immalin waday ena idiklamu nah patul on inayagan Absalom ta hanhanana hin daanay boblena on kinalin nan taguy numboblayana. ³ Ne, kanan Absalom kediyen taguy “Matibok ya waday kalebbengam ketuwen diklamum, mu maid di mangitakdog nah patulan mangipanun tuwen diklamu. ⁴ Man-u ot mu waday kalebbengak an mangipanuh diklamut deket waday immalin mundiklamu on ha-oy di mangipanut idat kuy kalebbengana.” ⁵ Deke bo udot ta e munyuung di tatagun hiya on inawal na dida ot ya abu. ⁶ Athidiy atoatona ten waday immalih ibbanan holag Israel an e manibo nah patul ta ipanunay diklamuna, ta gapun diye ya tuwen hiyay pinpinhod di tatagu.

⁷ Nala-uy opat an toon ya kanan Absalom ke amanan hi David di “Daan mot iabulut mun umeyak ad Hebron ta ek aton nan insapatak ke APU DIOS an atok. ⁸ Handih wadaak ad Geshur ad Syria ya insapatak ke hiyan deket ibangngadak hitud Jerusalem ya ek dayawon ad Hebron.”

⁹ Kanan amanan hi David di “Damanan ume ka.” Ot umeh Absalom ad Hebron. ¹⁰ Mu hay inat Absalom ya indalunu nan immitud-ak hi e mangipainilan am-in hanadah holag Israel ketuwe “Deket waday donglon yuh gangon di tangguyub ya itkuk yuy ‘Hi Absalom di patul ad Hebron!’ ” ¹¹ Inimbital nay duwan gatut an tatagud Jerusalem an naki-en hiya, mu uggeda inilay planuna. ¹² Handih pun-iat Absalom nan pun-appitanan Apu Dios ya impaayag na nan iGiloh an hi Ahithophel an oha nadah

konsehal David. Kediye ya mungkadakol day mid-um ke da Absalom ta nal-ot dan mangiat nah planuna.

¹³ Waday immen e nangidatdatong ke David an kananay “Am-in day holag Israel ya hi Absalom moy patul da.” ¹⁴ Kanan David am-in hanadah ibbanan opisyal ad Jerusalem di “Mahapul an gal-an takut bumtik taku ta adi ditaku akhupan ke Absalom ta mihwang taku, takon nadan tataguh tud Jerusalem.”

¹⁵ Kanan nadan opisyal nay “Un-unudon miy pinhod mun aton.” ¹⁶ Ot tumayan da David takon nadan pamilyana ya nadan opisyal na. Mu nadan himpulun binabain imbilang nan inayana ya nabati dad Jerusalem ta ipaptok da nan balena.

¹⁷ Handi manatong da David nah pingngit nan boble ya in-ohnong da ¹⁸ ot pamanguluwon da nadan guwalyana ya nadan onom an gatut an tindalunan nikuyug ke hiyan nalpud Gat.

¹⁹ Indani ya kanan David ke Ittay an ap-apun nadan tindalun di Gat di “Tipet eka maki-en dakami? He-a ya nakiboble ka ya abu tuh boble mi, kinali takomboy mibangngad kat munhilbi ka nah balun patul an hi Absalom. ²⁰ Ugge nabayag di nakiboblayam ke dakami, kinali adik pinhod an ekayu maki-kien ha-on ta eka makililigat ke ha-on. Uggek bo udot inila hin daanay pangayak. Ipangulum ta mibangngad kayu ot ya abu nadah tatagum. Hana ot ta nanongnan ipaptok dakayun Apu Dios.”

²¹ Mu kanan Ittay di “Apu patul, isapatak hi ngadan APU DIOS an wadat nangamung an maki-kieyak ke he-a takon di daanay pangayam ya takon di hidiyey humlun hi katayak.”

²² Kanan David di “Maphod hin athina. Etaku mo.” Ot maki-e da Ittay an didan am-in hanadah tindaluna takon nadan pamilya da. ²³ Handih tumayan da David

ya mungkoga nadan tatagu. Inagwat da David ya nadan tataguna nan wa-el ad Kidron ot mumpae da nah adi maboblayan.

²⁴ Hanadan padi an da Sadok ke Abiathar ya nadan ibbadan padiy nangiattang nah Kahon Apu Dios. Inha-ad da ni-an nah pingngit di kalata inggana timmayan amin nadan tatagun David nah boble. ²⁵ Kanan David ke Sadok di “Ibangngad mu nan Kahon Apu Dios nah boble. Deket nanongnan umamlong hi APU DIOS ke ha-on ya ahiyak ibangngad hitu ta tibok hituwen Kahon ya nan Tabernacle an kiha-adana. ²⁶ Mu deket adi umamlong ke ha-on ya nangamung di pinhod nan aton ke ha-on.” ²⁷ Indani ya kanan David ke Sadok di “Athituy planuk, mibangngad ka nah boble ya adim aton di nganneh diyen humlun hi kabulubulunan. Ikuyug mu nan imbabalem an hi Ahimaas ya hi Jonathan an imbabalen Abiathar. ²⁸ Ahi kami umohnong nah pun-agwatan nah wangwang nah adi maboblayan ta had-ok di ipaalim an ipainilan ha-on.” ²⁹ Ot mibangngad da Sadok ke Abiathar ad Jerusalem an intabin da nan Kahon Apu Dios ot miha-ad dah di.

³⁰ Intuluy David ya nadan ibbanan mangmangen numpatikid da nah Bilid an Oliba yaden mungkoga. Nunhukyung ya ugge nun-apatut an hidiyey pangipatibonan u-umyung. Takon nadan naki-en hiya ya nunhukyung da ya mungkoga da damdama. ³¹ Handih dingngol David an nakid-um hi Ahithophel ke da Absalom ya kananah dasal nay “APU DIOS, pumbalinom anhan an maid di hilbin di itugun Ahithophel ta adi midngolan hi Absalom.”

³² Dimmatong da nah tap-on di bilid an waday punappitan ya dinamun nan gayyum nan hi Hushai an iArkite an nabik-iy bulwatina ya nadap-ulan di uluna. ³³ Kanan David ke hiyay “Deket maki-e kan ha-on ya maid damdamay mabalin an ibaddang mun ha-on. ³⁴ Mu

damanan baddanganak ke he-a hin mibangngad kad Jerusalem ta kanam ke Absalom di 'Ingunuwan dakan ha-on, apu patul, umat handin ingngunuwak hi amam.' Ta hay atom ya adim iunnud hi itugun Ahithophel. ³⁵ Ot dehdi nadan padi an da Abiathar ke Sadok an mamaddang ke he-a ne kalyom ke didan am-in di donglom nah balen nan patul. ³⁶ Ya dehdi nadan imbabale dan da Ahimaas ke Jonathan. Diday itud-ak mun mangipainilan ha-on am-in hi ngannen pinhod mun idatdatong ke ha-on."

³⁷ Ot mibangngad hi Hushai ad Jerusalem yaden kediye y pungkibangngadan damdaman Absalom nah boble.

16

Hay namaddangan Siba ke David

¹ Handih imme-ele da David an lina-uan dah ittay nan tap-on di bilid ya dinamun nan muttatyun Mepiboset. Wadaday kabayun impungkarga nah duwan gatut an tinapay, hinggatut an nabungul an raisin, hinggatut an nabungul an maatan fig ya mainum. ² Kanan David di "Tipet em in-ali datuwe, nganney pangiatam?"

Kanan Siba di "Hanadan kabayu ya puntakkayan di pamilyam ya nadan makan ya fig ya raisin ya kanon nadan tatagum ya nan mainum ya inumon da hin naatu da tuh adi maboblayan."

³ Kanan David di "Daan hi Mepiboset an inap-apun din apum an hi Saul?"

Kanan Siba di "Wadad Jerusalem te hay wadah nom-nom na ya mibangngad ke hiya nan pun-ap-apuwan din hi apunan hi Saul."

⁴ Kanan David di "Deket athina ya idat kun he-an am-in di lutan Mepiboset."

Kanan Siba di “Salamat, apu patul. Mummuttatyuwak ke he-a ya pinhod kun paamongon daka.”

⁵ Nangnangge da David ot dumatong dad Bahurim ya wada on iiban din hi Saul an hi Simei an imbabalen Gera. Bimmudal ot taganay kalih gaga-iho ke David. ⁶ Nunggayang nah batu da David ya nadan opisyal na takon di wada nadan guwalyana. ⁷ Kanan Simei di “Tumayan kah tu, David, he-an tagun pumapatte! ⁸ Imbalon mon APU DIOS ke he-ay namloham hi pun-ap-apuwan Saul ya hay namatayam ke hiya ya nadan pamilyana. Ot deyan ipaboltanay pun-ap-apuwam nah imbabalem an hi Absalom. Hinaey lebbengnan kastigum.”

⁹ Kanan Abishai an imbabalen Seruah ke David di “Tipet athituy pungkalkallin tun maid di hilbinan tagu? Aga ket ek putulon di ulu nat tibona!”

¹⁰ Mu kanan David ke Abishai ya hi tulang nan hi Joab di “Adiyu iathidi. Te deket hinaey in-abulut APU DIOS an kalyonay gaga-ihon ha-on, kon dahdiyak an mangibagan hiya hin tipet iathidi na? ¹¹ Deket ihik nan mismun imbabalek an mamaten ha-on, kon mamasdaaw kayun eyak iathitu ketuwen holag Benjamin? Bay-an yu te hi APU DIOS di nangiabulut an athidiy atonan ha-on. ¹² Hana ot ta tibon APU DIOS tun punholholtapak ta pumbalinona tun gaga-ihon kalidan ha-on hi bendisyon.” ¹³ Intuluy da David an mange yaden miunuunud hi Simei an taganay kalikalin David hi gaga-iho ya nunggayang nah batu ya kumpulmin lugit. ¹⁴ Dimmatong da David ad Jordan ya naka-atu da ot mun-iyatu dah di.

¹⁵ Yaden hi ke Absalom ya nadan tataguna ya dimmatong dad Jerusalem an ibbanah Ahithophel. ¹⁶ E dinamun Hushai an nahamad an gayyum David hi Absalom ot kananan hiyay “Munnanong kan mumpatul, apu Absalom!”

¹⁷ Kanan Absalom ke Hushai di “Kon athinay pangipat-ibom hi naminhod mu nah gayyum mun hi David? Gulat na ya naki-e kan hiya!”

¹⁸ Kanan Hushai di “Uggeyak naki-en hiya te hay ingunuwak ya nan piliyon APU DIOS ya nan piliyon am-in di holag Israel an mumpatul. ¹⁹ Oha bo ya ingngunuwak hi amam handih numpatulana, kinali lebbengnan ingunuwan daka bon ha-on.”

²⁰ Indani ya kanan Absalom ke Ahithophel di “Deyan de takuh tu ya nganney itugun mun atok?”

²¹ Kanan Ahithophel ke hiyay “Em ihuyop nadan inayan amam an imbati nan mangipaptok nah balenat panginilaan am-in di holag Israel an imbilang dakan buhul na ta nahamad di dinol dan an maki-en he-a.” ²² Numpakapyah Absalom hi allung nah atop di balen di patul an damanan matibon am-in di tagu. Ot ihuyop nan am-in nadan inayan amanah di nah allung yaden tibtibbon di tatagu.

²³ Hi Absalom ya pakatbalonay itugun Ahithophel kediye an kay hanan hi Apu Dios di nalpuwan dadiyen ituguna umat handi ke amanah hi David an pakatbalona damdamay itugun Ahithophel.

17

Hay nunhulan Hushai ke Absalom

¹ Indani ya kanan bon Ahithophel ke Absalom di “Daan mot pumiliyak hi himpulut duwan libun tindalut ya umga kamih hilong an e mangunud ke David. ² Ek gubaton ad uwanin naka-atu ya nakaddismaya ot nunna-ud an mahiyak nadan tataguna gapuh takut da. Hiya ya abuy patayok ³ ta nada ken tataguna ya ibangngad ku didan he-a.” ⁴ Hi Absalom ya nadan mangipangpangulud Israel ya tobalon dah tuwen planun Ahithophel.

⁵ Mu indani ya kanan Absalom di “Eyu ayagan hi Hushai ta donglon taku hin nganney kalyona.” ⁶ Immalih Hushai ot kanan Absalom ke hiyay “Athituy kinalin Ahithophel, nganney punnomnom mun tuwe? Un-unudon taku weno adi? Deket adi ne kalyom hin nganney aton taku?”

⁷ Kanan Hushai ke Absalom di “Hinaen intugun Ahithophel ya adi maphod an etaku un-unudon ad uwani. ⁸ Inilam an hi amam ya nadan tataguna ya nalaing dan makigubat ya katatakut dan umat da nah inan di bear hin inibtik day impana. Oha bo ya hi amam an in-amaanay makigubat ya adi oggan makid-um hanadah tataguna nah hilong. ⁹ Nunna-ud an dehdin nuntaluh liyang weno hi udum an puntaluwan. Hin kananat gubaton amam nadan tatagum ya takon di dahdin mangngol ya punna-udon dan maapput nadan tatagum. ¹⁰ Ta takon mo nadan katultulidan an tatagum an kay da layon an maid di takut da ya tumakut da mo te am-in di taguh tud Israel ya inila dan nalaing hi amam an makigubat ya nakatullid nadan tataguna. ¹¹ Hay itugun ku ya amungom am-in di tataguh tud Israel mipalpud Dan ingganad Beersheba ta dakkodakkol di tagum an e makigubat an umat hi kadakol di lonah pingngit di baybay an adi mabilang. Ya maphod di he-a mismuy mangipangulu. ¹² Etaku gubaton takon di daanay kad-anat dadagon taku didan am-in an maid di e matdaan. ¹³ Takon hin kananat e mihikug hi ohan boble, ya am-in takun tataguh tud Israel ya etaku dadagon di alad diyen boble.”

¹⁴ Kanan Absalom ya nadan tatagud Israel di “Maphod di intugun Hushai mu hay intugun Ahithophel.” Hidiyey ninomnom da te adi pinhod APU DIOS an maunud nan niptok an intugun Ahithophel ta waday innunan madadag hi Absalom yaden hidiye ot kumay maphod an planu.

¹⁵ Hi Hushai ya ena kinali nadah padin da Sadok ke Abiathar di intugunan da Absalom ya nadan tatagud Israel ya nan intugun damdaman Ahithophel. ¹⁶ Ya kinalina bon didan gal-an dan umet eda kalyon ke David ta adida mun-iyen kediyeen hilong hidi nah pun-agwatan nah Wangwang an Jordan. Mahapul an umagwat dat mumpae da nah adi maboblayan te adida ke ya mate dan am-in hanadah tataguna.

¹⁷ Da Jonathan ke Ahimaas an imbabalen Sadok ya niha-ha-ad dad En Rogel an e-elen di Jerusalem te adida pinhod an waday manibon didad Jerusalem. Hay inat da ya wada on muttatyun babain oggan da baalon an mangalin dida nah ma-ma-at on ahida damdama e kinalin David. ¹⁸ Mu indani ya waday kat-agun lalakin nanibon dida ot ena ipainilan Absalom. Da Jonathan ke Ahimaas ya binumtik dad Bahurim ot ume dah balen di ohan taguh din waday bubun hi dolan di balena ot hidiy eda kitaluwan. ¹⁹ Immala nan inayan diyen taguh nunhukbung nan diyen bubun ot ahina punhap-ayan hi page ta maid di manginilan waday nitaluh di. ²⁰ Indani ya immali day tatagun Absalom ot hanhanan dan hiya hin waday tinibonan da Jonathan ke Ahimaas. Kinalinan didan imme dan inagwat da nan wangwang.

Dadiyen tatagun Absalom ya eda nunhamak dida, mu maid da ot mibangngad dad Jerusalem. ²¹ Naukat moppe da Jonathan ke Ahimaas nah nuntaluwan da ot mange dan numpae dah kad-an da David. Kanan dan hiyay “Mundadaan ka ot ta umagwat kayu tuh Wangwang an Jordan ad uwanin hilong.” Kinali da bon hiyay intugun Ahithophel an dopapon da hiya ta patayon da. ²² Ot umagwat da David ya nadan tataguna kediyeen hilong ot mungkabigat hi kabigatana ya dehdi da mo nah binnah-el nan wangwang.

²³ Hi Ahithophel ya nakabba-inan handih ugge inununud Absalom di intuguna ot muntakkeh kabayuna ot umeh bobleda. Iniphod nan am-in di nganneh diyeh nunhituwana ya kinalinan am-in di ahida aton ot ahi mumbitkol. Ot ilubuk day adol na nah lubukan di aammad na.

²⁴ Hi David ya nadan tataguna ya dimmatong dad Mahanaim handih inagwat da Absalom ya nadan tataguna nan Wangwang an Jordan. ²⁵ Hi Amasa di tinuddun Absalom an mihannot ke Joab an mun-ap-apuh tindaluna. (Hi Amasa ya imbabalen Jether an holag Ismael. Hi Abigail di inana an imbabalen Nahas an tulang Seruiah an inan Joab). ²⁶ Hay nungkampuan da Absalom ya nadan tataguna ya ad Gilead.

²⁷ Handih dimmatong da David ad Mahanaim ya inapngan Sobi an imbabalen Nahas an iAmmon ad Rabash, hi Makir an imbabalen Ammiel ad Lo Debar ya hi Barsillai ad Rogelim ad Gilead. ²⁸⁻²⁹ In-alijan dah David hi mamalukung, babangan nakapyah pula, hay uulo ya aabok ya hay kanon da nadah tataguna umat hi boga, nihanglag an boga, alina, bulhe ya kuldi, hay iyyukan, gatas, cheese ya kalnero. Te inila dan naka-atu da, naagangan da ya nauwo da.

18

Hay natayan Absalom

¹ Inamung David am-in nadan tataguna ot ganodwaona didah hinlilibu ya hinggatut an ohan libu ya ohan gatut on waday ap-apuda. ² Nuntuluwona didat hay ap-apuh ohan grupu ya hi Joab, ne hi Abishai an tulang Joab hi ohan grupu ya hi Ittay an iGat hi ohan grupu. Kanan David ke didat “Ume takun am-in an e makigubat.”

³ Kanan dan hiyay “Adika maki-alin dakami. He-ay e hamakon di buhul taku te nakaballo ka. Hay balol mu ya himpuluy libun tindalu. Kinali nadan buhul taku ya adida ikagu hin bumtik kami weno kagodwan dakamiy mate. Kudukdulnay mihtu kat hay baddang di ipaalim ke dakami.”

⁴ Timbal David hidiyen kinali dan hiya ot mabatin ugge naki-e nadah tindaluna ta dehdin muntattaddog nah pingngit di hoob yaden mange nadan tindalunan naganodwa dah hinlilibu ya hinggagatut. ⁵ In-oldena ke da Joab, hi Abishai ya hi Ittay an kananay “Tibon yu anhan ta adiyu patayon nan imbabalek an hi Absalom.” Ya am-in nadan tindaluna ya dingngol dah diyen in-oldena nadah opisyal na.

⁶ Imme datuwen tatagun David ot munggugubat dan nadah ibba dan holag Israel an tindalun Absalom nah muyung ad Eplaim. ⁷ Inapput nadan tatagun David nadan ibbadan iIsrael an pinate day duwampulun libu. ⁸ Nihinap hidiyen gubat nadah bobled Israel ya dakdakol moh udot nadah tataguy nateh muyung mu hay nateh nunlalabanan da.

⁹ Kediye munggugubat da ya inakhupan Absalom di udum hanadah tatagun amana ot bumtik an nuntakkeh kabayuna. Ya immuduk nah kaiw an oak nan kabayuna ya nihab-ut di ulun Absalom hi hapang diyen kaiw ot muntattayun yaden mamtik nan kabayuna. ¹⁰ Waday oha nadah tindalun David di nanibo ot ena kalyon ke Joab. Kananay “Apu, dehdi man hi Absalom an nuntattayun nah kaiw!”

¹¹ Kanan Joab di “Nganneh! Tinibom ya tipet uggem pinate? Gulat na ot ya idatan dakan ha-oy hi himpulun kalang ya ipatag-ek di saad mu ya idatan dakah balikit di opisyal.”

¹² Kanan diyen taguy “Takon nin di idatanak hi hinlibun kalang ya maid di nganneh diyen ek aton nah imbabalen nan patul. Kon ugge taku dinggol nan kalinan nan patul ke he-a, hi Abishai ya hi Ittay an kananay ‘Tibon yu anhan ta adiyu patayon nan imbabalek an hi Absalom.’ ¹³ Gulat nat uggek inun-unud hidiyen kalinan nan patul ta pinatek nan imbabalenat ininnila na te hiya ya mainilaanan am-in di ma-ma-at ya inilak ot adiyak itakdog ke he-a.” ¹⁴ Kanan Joab di “Nganneh naen pungkalm?” Inalanay tulun pahul na ot itanod na nah pagon Absalom an nanongnan nuntattayun nah kaiw. ¹⁵ Indani ya immali day himpulun tatagun Joab ot punhintatannodan da damdamah Absalom ot mate.

¹⁶ Ot ipagangon Joab di tangguyub ta matikod nan gubat. Ot itikod mon nadan tindalunan mamdug nadah ibba dan tindalun iisrael. ¹⁷ Lingka day adol Absalom ot eda iwele nah adallom an bitu nah muyung ot tababon dah dakol an batu. Hanadan tindalun Absalom ya namtik dan numpanganamut dah nunhituwan da.

¹⁸ Handih katagun Absalom ya hina-ad na nah nundotal an kanan dan lutan di patul on tukud an batun nitudok di ngadangat panginomnoman dan hiya te maid di imbabalenah lalakin mamoltan hi ngadana. Ya nginadananah ngadana ot ingganad uwani ya nanongnah diyen panginomnoman dan hiya.

¹⁹ Kanan Ahimaas an imbabalen Sadok di “Agat ek ipainilan nah patul hituwen maphod an naat an inihwang APU DIOS hi buhul na.”

²⁰ Kanan Joab di “Adika! Maid di maphod an em idatong nah patul ad uwani te nate nan imbabalena. Damanan ahi daka baalon hi udum hi algo, mu bokon ad uwani.”

²¹ Indani ya kanan Joab nah muttatyunan Kushitey “Ekat

em ipainilan David di tinibom.” Nunyuung nan muttatyu ot butikanan imme.

²² Hi Ahimaas ya ipilit nan iabulut Joab an ume. Kananay “Takon di nganney maat ke ha-on ya umeyak ta ek po ipainilay naat.”

Kanan Joab di “Tipe anhan ta ihik kan abun ume? Man maid damdamay gun-udom.”

²³ Ya kanan Ahimaas di “Takombo, pinhod kun ume.”

Loktat ya in-abulut Joab. Immeh Ahimaas an inilhot nay dinalana nah nundotal ot mamangulun dumatong mu nan muttatyun Kushite.

²⁴ Hi David ya um-umbun hi numbattanan di duwan hoob an hogpan nah boble. Hanan guwalya imme nah atop di hoob ot mun-ang-ang-ang ya tinibona on tagun butibutikanan mangali. ²⁵ Intukod nan David hidiyen tinibona ya kanan David di “Deket ohana ya nunna-ud an maphod di ialinan e ipainila.” Ya hidiyen tagun mangali ya mungkih-up mo.

²⁶ Indani ya tinibon nan guwalyay oha bon mangali. Intukod diyen guwalya nah mumpaptok hi hoob di “Tibom ke, deyan mangali boy oha!”

Hinumang nan patul an kananay “Maphod damdamay in-alin tuwen e ipainila.”

²⁷ Kanan nan guwalyay “Kay ot hi Ahimaas din naman-gulu te hay pamtik na.”

Kanan nan patul di “Hi Ahimaas ya maphod an tagu ya nunna-ud an maphod di in-alinan e ipainilan ha-on.”

²⁸ Inapngan Ahimaas nan patul ya nunyuung hi pun-lispitu nan hiya. Kananay “Madayaw nan AP-APU an Dios mun namaddang ke he-a ot apputom nadan buhul mun nungngohen he-a, apu patul.”

²⁹ Kanan David di “Nganney innun Absalom, an maphod? An maid di naat ke hiyah ad-adi?”

Kanan Ahimaas di “Handih pun-itud-akak ke Joab an umali tuh kad-am ya tinibok an waday kaam-amungan nadan tatagu, mu uggek inila hin nganney naat.”

³⁰ Kanan David ke hiyay “Indani, tumaddog ka ni-an hitu.” Ot tumaddog ni-an hi Ahimaas.

³¹ Dimmatong nan muttatyun Kushite ya kanana nah patul di “Maphod di in-alik an ipainilan he-a, apu patul! Ad uwani ya binaddangan dakan APU DIOS ot apputom am-in nadan mungngohen he-a.”

³² Kanan nan patul di “Nganney innun Absalom, an maphod? An maid di ad-adih naat ke hiya?”

Kanan nan muttatyuy “Hana ot ta nan naat nah imbabalem ya maat am-in hanadah buhul mu ya nadan mungngohen he-a!”

³³ Dingngol nah diye ya u-umyung ot mungkogan manged tap-o nah kuwartuh tap-on nan hoob. Kananay “Absalom an imbabalek, kudukdulnay ha-oy di natet bokon he-a.” Kediyeen mungkoga ya ipanidwanan kanyon di ngadan nan imbabalenan hi Absalom.

19

Hay naat handih nagibbuwan di gubat

¹ Indani ya dingngol Joab an u-umyung ya kumogakoga nan patul an hi David gapuh natayan Absalom. ² Dingngol damdaman nadan tindalun u-umyung nan patul dan hi David ya namaid moy amlong dah nangapputan da kediyeen algo. ³ Ot op-opya dan nibangngad nah boblen umat da nah naba-inan an tindalun binumtik hi gubat. ⁴ Tagan nan patul hi kogan hinaniyanay anganah taklena. Ya itukutukuk nan kananay “Absalom an imbabalek, Absalom an imbabalek!”

⁵ Immeh Joab hi balen nan patul ot kananan hiyay “Naba-inan kamin tindalum. Kanan bot inihwang daka,

nadan imbabalem ya inayam, takon nadan imbilang mun inayam ya athinay patibom an kay waday gaga-ihon inat mi. ⁶ Wadan ong-ongal di naminhod mu nadah humih-hingit ke he-a ya hingngitam nadan ongal di naminhod dan he-a. Kenaey nangipatib-am an maid di bilbilang nadan opisyal mu ya tindalum ke he-a. Gulat nat mataguh Absalom ta nate kamin am-in ya wadan maan-anla ka. ⁷ Eka ot ya abut em iphoda hi kali nadan tatagum ta madinol dan he-a. Te isapatak hi ngadan APU DIOS an adim ke iathidi ya mumpapange dat maid di ohah e matdaan hituh bigat. Ya hinaey himpappangen maat ke he-ah biyag mu.” ⁸ Ot umina nan patul ot e umbun nah pingngit di hogpan nan boble. Handih dingngol nadan tatagunan dehdi ya eda naamung hi kad-ana.

Hanadan holag Israel ya binumtik da ot mumpanganamut dah nunhituwan da. ⁹ Ya am-in hidid Israel ya munhahannu nadan tatagun kanan day “Hi David an patul taku ya inihwang ditaku nadah buhul taku. Ya hiyay nangihwang ke ditaku nadah iPilistia. Muden gapu ke Absalom ya binumtik an tinayanana tun boble taku. ¹⁰ Mu deya bon maid moy patul taku te hi Absalom an pinili takun mumpatul ya pinate dah gubat. Kinali daan mot tibon takuy mabalin an aton takut ibangngad takuh David an mumpatul ke ditaku?”

¹¹ Dingngol David di mipanggep kediye kanalkalyon nadan ibbanan holag Israel ot itud-ak na nadan padi an da Sadok ke Abiathar ta eda makihummangan hanadah ibba dan holag Israel an aap-apud Judah. Ta kanan dan diday “Hituwey kanan David: ‘Nundadaan nadan udum an ibba yun holag Israel an mangibangngad ke ha-on an mumpatul ke dakayu. Dakayu ngay, tipet dakayuy manguddidin mangibangngad ke ha-on an mumpatul? ¹² Hintutulung taku mismu yaden mun-

athina kayun dakayuy manguddidin mangibangngad ke ha-on an mumpatul.’ ¹³ Hituwe damdamay kalyok ke Amasa ‘He-a ya iba dakan ha-on, kinali he-ay iha-ad kun ap-apun di tindaluk ta bokon hi Joab. Deket ibahhok ya takon di patayonak ke Apu Dios.’ ” ¹⁴ Ot am-in nadan tatagud Judah ya pinhod dan hi David di pumpatul da ot umipae dah e mangipainilan hiya ya nadan opisyal nat umanamut dad Jerusalem.

¹⁵ Mangali da David an wadadad Jordan ya immali nadan iJudah an nanamun hiya ot ibbaan da didan im-magwat nah wangwang. ¹⁶ Hanan hi Simei an iBahurim an imbabalen Gera an holag Benjamin ya immali damdama ot gal-anan maki-en hanadah iJudah an e nakiapngan David. ¹⁷ Ibbanay hinlibun holag Benjamin. Takon hi Siba an muttatyun din hi Saul ya nadan himpulut liman imbabalenan linalaki ya duwampulun muttatyuna ya naki-e dan e nakiapngan David. ¹⁸ Imme dan e mamaddang nah patul, nadan pamilyana ya tatagunan mun-agwat ya mangiat hi kumpulmin ipangunun nan patul ke dida.

Hay nangipatib-an David hi ulena ke Simei

Handih eda umagwat ya nunyuung hi Simei hi hinangngab David. ¹⁹ Kananan David di “Apu patul, kal-iwam anhan nan inat kun he-a handih timmayan kah tud Jerusalem. Adim anhan nonomnomon hidiyen inat kun he-a! ²⁰ Abulutok an numbahulak ke he-a, kinali ha-oy di nakamangngulu nadah holag Joseph an immalin makiapngan he-a.” ²¹ Indani ya kimmalih Abishai an imbabalen Seruiah an kananay “Lebbengnan mateh Simei te gaga-ihoy kinalina tuh tinuddun APU DIOS an mumpatul.”

²² Kanan David nadah hintulang an da Abishai ke Joab di “Namahig kayun abu! Adik pinhod di athina! Maid di e mipipate te mun-an-anla takud uwani te ha-oy moy patul

am-in hi bobleh tud Israel.” ²³ Insapatanan kinalin Simeian an kananay “He-a Simeian, adika mipipate.”

Hay nangipatib-an David hi ulena ke Mepiboset

²⁴ Indani ya immalih Mepiboset an inap-apun Saul an e makiapngan David. Uggena impaptok di adol na nipalpu handih timmayan hi David ad Jerusalem an ug-uggena inulahan di hukina ya ug-uggena linabaan di bulwatina. Takon di emeng na ya ug-uggena linabaha. ²⁵ Kanan nan patul ke hiyay “Tipet uggeka naki-en ha-on, Mepiboset?”

²⁶ Kanan Mepiboset ke David di “Athituy naat: Inilam an ha-on ya napilayak, ta hidiye nan kanak anhan ke Siba an muttatyuk di idadaana nan puntakkayak an maki-e, mu uggena. ²⁷ Kon ot ya abu nunlangkak ke he-a ot kananay adik pinhod an maki-e, mu inilak ot inilam di kakulugana te kay ka anghel Apu Dios, kinali atom di inilam an niptok. ²⁸ Am-in kamin nadah iibak ya pamilyak ya lebbengnan pipate dakamin he-a, apu patul, mu impadayawak ot ya abun he-a hi nangimbitalanak an mangan hi balem hi kabigabigat. Kinali adina lebbeng an eyak mumbaga pay ke he-ah kiphodak.”

²⁹ Kanan David ke hiyay “Takombo. Hay ninomnom kun aton yu ya pun-ingngohon yun punggodwa-an ke Siba nan lutan indat kun hiya.”

³⁰ Kanan Mepiboset di “Takon di idat mun am-in ke Siba. Hay pun-amlongak ya abu ya maphod ta nibangngad kan maid di ad-adin naat ke he-a!”

Hay nangipatib-an David hi ulena ke Barsillai

³¹ Indani ya immali damdamah Barsillai an iGilead. Nalpu Rogelim ot umalin e mangapnga ya mangibba nah patul an mun-agwat nah Wangwang an Jordan. ³² Hi Barsillai ya nawaluy toona. Hiya ya kadangyan, kinali hiyay nangipaptok hi mahapul da David umat hi makan handih

niha-adan dad Mahanaim hi binumtikan dad Jerusalem.
³³ Kanan David ke hiyay “Maki-e kan ha-on ad Jerusalem. Ha-oy di nangamung an mangipaptok ke he-a.”

³⁴ Mu kanan Barsillai ke David di “Takomboy adiyak maki-e te naam-amaak mo damdama. ³⁵ Nawaluy toon ku ya higaak mo nadan pun-an-anlaan, adi umat handih kaung-ungak. Takon di makan ya mainum ya kay maku-dang moy hong-ona. Ya takon nadan nganneh diyen umipaamlong umat hi mungkaphod an kanta ya adik mo hangudon dadiye. Kinali ammuna ot ya abuy eyak mungkid-um hi punligatam. ³⁶ Adi mahapul an em aton hidiyen ha-on. Hay pinhod ku ya abu ya makiagwatak ke he-a nah wangwang, ³⁷ ne nibangngadak peh boble mit hidiy katayak ta milubukak hi lubuk nadan aammod ku. Mu dehtu tun imbabalek an hi Kimham an maki-en he-at punmuttatyum, apu patul. Ikuyug mut nangamung kah idat mun hiya.”

³⁸ Kanan nan patul di “Maphod! Maki-alih Kimham ke ha-on ta atok ya idat kun am-in di pinhod mun kiphodana ya kiphodam.” ³⁹ Handih immagwat nadan tatagu takon da David nah Wangwang an Jordan. Ot awalon David hi Barsillai ya binendisyonana ot ahi umanamut hi Barsillai.

⁴⁰ Imme da David ad Gilgal an ingkuyug nah Kimham ya am-in nadan holag Judah ya kagodwan hanadah ibbadan holag Israel an datuwey nun-ibban David an immagwat nah Jordan. ⁴¹ Indani ya nundiklamu nadan iIsrael ke David an kanan day “Tipet nada ya abun ibbamin holag Israel an iJudah di waday lebbengnan immalin bimmadang ke dakayun nadah pamilyam ya tatagum an nun-agwat?”

⁴² Kanan nadan iJudah di “Man-uke ya nahlag tun patul ke Judah an nahlagan mi damdama! Tipet ekayu bumoh-

ol ke nae? Ugge kami numpatangdan ya ugge dakami pinakan!”

⁴³ Kanan nadan iIsrael di “Mu ad Israel ya himpuly puun an nahlagan min am-in. Kinali dakami ot di umanhan an waday lebbengnan e mangikuyug nah patul! Ya tipet ugge dakami inayagan? Oha bo ya dakamiy namangulun nunnomnom an pabangngadon takut hiya boy pumpatul taku.”

Loktat ya adida itikod an munhahannu ya pabinnungot nadan iJudah an kumali.

20

Hay ugge nangabulutan Seba ke David an patul

¹ Ya wada on iGilgal an kabinnungot an tagun hi Seba an imbabalen Bikri an holag Benjamin. Impagangonay tangguyub ya tinumkuk an kananay “Dakayun iibbak an iIsrael. Aga ot ta mange taku! Nganney pangiatan takun David, bokon hiyay patul taku!” ² Hanadan iIsrael ya inununud da ot mange da ot ammuna nadan iJudah di naki-en da David nipalpuud Jordan ingganad Jerusalem.

³ Handih dimmatong hi David hi balenad Jerusalem ya in-oldenan eda appilon nadan himpulun nibilang an inayanan tinayananan mangipaptok nah balena ot paguwalyana dida. Man-ut hiyay mangipaptok hi mahapul da umat hi makan, mu adina mo ihuyop dida ta kay da nabalu ya nipukung da inggana nate da.

⁴ In-olden David ke Amasa an kananay “Em ayagan nadan iJudah ta maamung dan am-in hi ohhandi.”

⁵ Immeh Amasan e mangayag ke dida, mu nabaybayag an nibangngad an uggena inununud nan tulun algon kinalin David. ⁶ Kanan David ke Abishai di “Ong-ongal di gulu an idat Seba mu hi Absalom. Kinali gal-an yun mundadaan ta eyu unudon te indani ya bumtik nadah

nahamad an naaladan an boblet naligat hi e pampapan ke hiya.” ⁷ Ot nadan tindalun Joab, nadan guwalyan nan patul ya nadan udum an tindalu ya inunga dad Jerusalem an impangulun Abishai ta eda unudon hi Seba. ⁸ Handih dimmatong da nah ongal an batud Gibeon ya nundammu dan Amasa. Hi Joab ya numbulwatih bulwatin di tindalu ya waday inhi kot nan hinalung an nag-a nah luta hi ena panammuwan ke Amasa. ⁹ Kananan Amasay “Umamlongak an nanibon he-an iba.” Yaden indapanay wawwan an taklenah emeng Amasa ta pangapngana. ¹⁰ Hi Amasa ya uggena tinibo nan hinalung an inodnan nan ohan taklen Joab. Initwik Joab hidiyeh putun Amasa ot bumudal di putuna ya kinaana ot mate ot adi mahapul an pidwaon Joab an tuwikon.

Tinaynan dan hintulang ke Abishai hi Amasan intupak nay dalana ot ituluy dan mangel e mangunud ke Seba. ¹¹ Hanan ohan opisyal Joab ya timmukod nadah tatagun Amasa an kananay “Deket hi David di pinhod yun pumpatul yu ya hi Joab di ap-apu yu ya makayu ta miunud kayun Joab.” ¹² Hanan adol Amasa ya nigawwah kalata ya ang-ang-angon diyen opisyal Joab an kaam-amungan di tatagun munla-u ot iguyud na nan adol Amasa ot iena nah e-elena ot hophopanah luput. ¹³ Handih nakaan hidiyen adol Amasa nah kalata ya mungkiunud nadan tatagu ke Joab an mampap ke Seba.

¹⁴ Da Seba ya lina-uwan dan am-in di numboblakan nadan holag Israel ot ume da nah boblen kanan dan Abel Bet Maaka. Ya nadan holag Bikri ya naamung da ot miunud dan hiyah di nah boble. ¹⁵ Indani ya dingngol nadan tatagun Joab an wadah Seba nah boble ot likkubon dah diyen boble. Nunha-adan dah luta nan binnah-el nan alad diyen boble ya punga-utan di udum di pupuun dadiyen alad nah binnah-el nat matu-i. ¹⁶ Hidi ya wada on

2 Samuel 20:17 58 2 Samuel 20:24

nalaing an babain muntukod nah alad nadah tatagun Joab. Kananan diday “Kalyon yun Joab ta umalih tu ta waday kalyok ke hiya!” ¹⁷ Immeh Joab ya kanan nan babaiy “Kon he-ah Joab?”

Kanan Joab di “Om, ha-on!”

Kanan babaiy “Donglom tun kalyok!”

Kanan Joab di “Om, agam.”

¹⁸ Kanan nan babain hiyay “Wada nan kanan dan deket waday punhahannuwan yu ya eyu donglon di itugun dad Abel. Ya makulug an athidiy aton da. ¹⁹ Hituwen boble mi ya maphod ya malinggop ya maphod di pakihayyupanah Israel yaden tipet eyu dadagon? Kon pinhod yun dadagon di boblen APU DIOS?”

²⁰ Kanan Joab di “Bokon athinay wadah nomnom mi!

²¹ Hay emi tibon hitu ya hi Seba an iEplaim. Hiyay nangipangpangulun mungngohen nah patul min hi David. Hay pinhod ku ya dopapon yu ta ipaboltan yun dakami ta tumayan kamih tu.”

Kanan nan babaiy “Ahimi iweley ulunan dakayu nah binnah-el di alad.”

²² Immeh diyen babai ot ena kalyon hanadah tatagu ot putulon day ulun Seba ot eda iwelen nah binnah-el nan alad hi kad-an Joab. Ot ipagangon Joab di tangguyub na an hidiyey panginilaan nadan tatagu nan tumayan da nah boble, ot umanamut dah boble da. Hi ke Joab ya nibanggad hi kad-an nan patul ad Jerusalem.

Hanadan opisyal David

²³ Datuwey opisyal David: Hi Joab di ap-apun nadan tindalun di Israel, hi Benaiah an imbabalen Jehoiaday ap-apun nadan guwalyan David, ²⁴ hi Adoniram di ap-apun manibon hanadah mumpungngunu, hi Jehoshaphat an imbabalen Ahilud di mangitudok nadah ma-ma-at nah

boble, ²⁵ hi Seba di puntudokon da, da Sadok ke Abiathar di padi, ²⁶ ya hi Ira an holag Jair di oha bon padin David.

21

Hay nipipatayan nadan holag Saul

¹ Kediye numpatulan David ya waday bitil hi boble dah tulun toon. Nundasadasal hi David ya hinumang APU DIOS an kananay “Man-uket waday bitil ya gapun am-in hi bahul din hi Saul ya nadan pamilyana te numpate da nadan iGibeon.” ² Dadiyen iGibeon ya bokon da holag Israel. Dida nadan natdaan an Amorite an insapatan di iIsrael handin ipaptok da. Mu handin hi Saul ya dandanin dinadag na didan am-in gapuh namahig an pangitakdog nah ibbanan iIsrael ya ijudah. ³ Impaayag David nadan iGibeon ot kananan diday “Nganney atok ke dakayuh kiphodan yu ta kal-iwan yu handin gaga-ihon naat ke dakayu ta binendisyonan dakamin pinilin APU DIOS an tataguna?”

⁴ Kanan day “Hidiyen pumbubuhhulan min nadah pamilyan Saul ya bokon hay pihhuy pun-aleglon diye ya adi mabalin an emi ibalo ta emi pumpatey kumpulnan holag Israel.”

Kanan David di “Nganne moy pinhod yun atok?”

⁵⁻⁶ Kanan day “Idat yun dakamiy pitun holag Saul ta itayun mi didah hinangngab APU DIOS ad Gibeah an boblen Saul an tinuddunan mumpatul. Te handi ya pinhod Saul an patayon dakamit mama-id kamih tud Israel.”

Kanan David di “Tobalok hinae.”

⁷ Mu ugge indat David hi Mepiboset an inap-apun Saul gapuh nuntobbalan dan Jonathan handi. ⁸ Hay indat nan dida ya nadan duwan linalakin imbabalen Saul ke Rispah an imbabalen Aiah. Dadiye ya hi Armoni ya hi

Mepiboset. Inid-um nay liman linalakin imbabalen Merab an imbabalen Saul. Hay inayan Merab ya hi Adriel an imbabalen Barsillai an iMeholah. ⁹Indat David dida nadah iGibeon ot itayun da dida nah bilid hi hinangngab APU DIOS handih lappun di ahiani da. Ot mate datuwen am-in an pitun holag Saul.

¹⁰ Hi Rispah an inan da Armoni ke Mepiboset ya ena in-abbung di langgote nah batu ta punhidum na ot miha-ad hidi nipalpu handih lappun di ani inggana handih in-lappunay ahiudanan. In-adug nay adol dadiyen nipipaten deket mapat-al ya adugana didah umalin hamuti ya deket hilong ya adugana didan umalin mailom an aggayam.

¹¹ Dingngol David hidiyen inat Rispah ¹² ot ena impalay gunit da Saul ke Jonathan hanadah iJabes ad Gilead. Dadiyen iJabes ya eda inibtik datuwen gunit ad Bet San an nangitayunan nadan iPilistiah adol da Saul ke Jonathan handih nagibbun pinate da dida nah Bilid an Gilboa. ¹³ Impaala na boy gunit nadan pitun holag Saul an intayun nadan iGibeon ¹⁴ Ot ioldenan pakilubuk nadah adol da Saul ke Jonathan hi lubuk din hi Kish an aman Saul ad Selah an boblen di holag Benjamin. Loktat ya impatikod Apu Dios nan bitil.

Hay nakigubatan nadan iIsrael nadah o-ongal an tatagun iPilistia

¹⁵ Indani ya wada boy gubat di Pilistia ya Israel. Ot e makigubat da David ke dida. Waday naminghan kediye namahig di laban an naka-atuh David. ¹⁶ Hanan ongn-gaongngal an tagun hi Isbi Benob an giniling di pahul nan tulut kagodwan kiloy dam-ot na ya balbaluy ispada na. Hinnup nah David ot innang an patayona, ¹⁷ mu immalih Abishai an imbabalen Seruiah ot patayonah diyen iPilistia. Kediye mo ya kanan nadan tataguy “Mipalpu uwani ya adika maki-kieh gubat. Adimi pinhod an mama-id kan

patul min holag Israel te maat keh diye ya kay nad-op nan dilag min holag Israel.”

¹⁸ Indani ya wada boy gubat di Israel ya Pilistia ad Gob. Kediye tiempoy namatayan Sibbekai an iHushah hi ohan ongngaongngal an tagun nungngadan hi Sap.

¹⁹ Impidwa bon nadan iIsrael ya iPilistian nunggugubat ad Gob ot patayon Elhanan an imbabalen Jair an iBetlehem hi Lahmi an tulang din hi Golayat an iGat. Ongal di pahul Lahmi an umat hi kaongngal nan tukud an nitakodan nan pun-ablan di mun-abol.

²⁰ Indani ya wada boy gubat di Pilistia ya Israel ad Gat. Hidid Gat ya wada boy ohan ongngaongngal an tagun hin-on-om di gamat di taklena ya hin-on-om boy gamat di hukina. Hiya ya holag nadan o-ongal an tataguh di. ²¹ Namahig di ngohe na nadah iIsrael, mu pinaten Jonathan an imbabalen Simeah* an tulang David.

²² Datuwen opat an o-ongal an tatagun pinaten David ya nadan titindaluna ya nahlag da handidah o-ongal an tatagud Gat.

22

Hay kantan David handih nangapputana

¹ Hituwey ingkantan David handih inihwang APU DIOS hiya ke Saul ya nadan udum an buhul na.

²⁻³ Ipaptokak ya ihwangak ke he-an Dios kun mialig an batun kihikugak ya mialig an happiyok. Hiyay mangipaptok ke ha-on nadah gaga-ihon maat. ⁴ Numpahpahmokak ke hiya ya inihwangak nadah buhul ku, kinali hiyay dayawok.

⁵⁻⁶ Gaga-ihoy na-na-at ke ha-on ot namindakol an innang an mateyak ya paddungnay munho-ho-od nan

* 21:21 21:21 Hay udum an ngadan na ya Sammah. 1 Samuel 16:9, 17:13

lubuk ke ha-on. ⁷ Ot gapu ke dadiyen namahig an nun-holholtapak ya numpabaddangak ke APU DIOS an Dios ku ya dingngol nay dasal ku nah Templonah langit ot baddanganak.

⁸ Gapuh boh-ol na nadah buhul ku ya nungkokyog ta takon nan tinaddogan di kabunyan ya niwagot. ⁹ Paddungnay mun-aahuk di olong na ya mamuddal hi tokonay dalang di apuy an gumeeng. ¹⁰ Imbughul nay kabunyan ot duma-ul an inggattinah mangitit an kulabut. ¹¹ Ya nuntakkeh anghel ot mangen pun-itayap di dibdib. ¹² Inhaninan hiyay tapol ya mangitit an kulabut an nangdon hi udan. ¹³ Linumsut di hiyona nan mahdol an kulabut ot pun-ipae nay kil-at.

¹⁴ Hiya an AP-APU an Katagtag-ayan an Dios ya kidul di kalina. ¹⁵ Impaenay pananat mungkiwahit day buhul na ya impaalinay kil-at ta mamtik da. ¹⁶ Ya gapuh namahig an boh-ol na nadah buhul na ya nabudhan di dalinat di baybay takon nan nipab-unan tun luta.

¹⁷ Takon di dehdih tap-onad kabunyan ya nunyuung ot guyudonak nah adallom an danum. ¹⁸ Inihwangak ke hiya nadah mungkakodhol ya nungkal-ot an buhul kun adik kabaelan an hanggaon. ¹⁹ Ya inihwangak ke hiya handih immali day buhul kun mangubat ke ha-on nah tiempon waday ligat ku. ²⁰ Man-uket binaddanganak ya inihwangak ke hiya nah katatakut an maat ke ha-on te umamlong hi at-attok.

²¹ Inat nah diyen hidiyey ginun-ud ku te maphod di at-attok ya maid di bahul ku. ²² Inun-unud ku nadan tuguna ot uggek inat di gaga-ihon te ek inwalong hiya an Dios ku. ²³ Ya uggek kinal-iwan nadan tuguna, mu inun-unud kun uggek nginohe. ²⁴ Inilanan maid di bahul ku te uggek inat di gaga-iho. ²⁵ Kinali indat APU DIOS di ginun-ud ku te maphod di at-attok ya inilanan maid di bahul ku.

²⁶ APU DIOS, makulug an adim iwalong nadan adi mangiwalong ke he-a ya maphod di pangat mu nadah maid di bahul na. ²⁷ Maandong di pangat mu nadah maphod di at-atton da, mu kastiguwom nadan mangat hi gaga-iho. ²⁸ Baddangam nadan mumpakumbaba, mu ipababam nadan mumpahhiya.

²⁹ APU DIOS an Dios ku, mialig kan dilag kun mamat-al hi tapol an biyag ku. ³⁰ Gapuh baddang mu ya kabaalak an apputon nadan makigubat ke ha-on ya gapuh olot kun indat mu ya hogpok di boble takon di nakaalladan.

³¹ Makaphod hi Apu Dios, maid di nihallah pangi-ena. Ya makulug am-in di kalyona. Hiya ya mialig an happiyon manani nadah mihikug ke hiya. ³² Hiya ya abuy AP-APU. Hiya ya abuy mialig nah batun kihwangan taku. ³³ Hiya ya abuy mangipal-ot ke ha-on ya hiyay bumaddang hi pangatak hi maphod. ³⁴ Baddanganak ke hiyat nal-otak an bumtik ta ibtikak nadan buhul ku umat hi makawan ibtikanay mun-anup ta ume nadah natag-en bilid ta mi-hwang. ³⁵ Tinudduwanak ta nalaingak an makigubat ya nal-otak an mangiusal hi makodhol an pana.

³⁶ APU DIOS, impaptokak ke he-a ot ihwangak an pad-dungnay hinaniyanak nah happiyom. Binaddanganak te ongal di kabaalam ya maka-ulle kan ha-on ot deyan natag-ey saad ku. ³⁷ Gapuh baddang mu ya pamaptok mun ha-on ya maid di oha nadah buhul kuy nangapput ya nampap ke ha-on. ³⁸ Mu numpudug ku ot ahan dida ot apputok dida. Ya uggek intikod an nakigubat ke dida inggana dinadag ku didan am-in. ³⁹ Nungkatu-i dah hinangngab ku ya adida mo pakataddog.

⁴⁰ Man-uke ya indatanak ke he-ah olot kun makigubat ot apputok dadiyen buhul ku. ⁴¹ Impatakut mu nadan buhul ku ot bumtik da. Ya gapuh boh baddang mu ya dinadag kun am-in dan humihhingit ke ha-on.

⁴² Indani ya manamak dah bumaddang ke dida, mu maid. Numpahpahmok da bon APU DIOS, mu uggena inihwang dida. ⁴³ Numpatek nadan buhul ku ot mungkiwahit dah kakalata, umat nah dap-ul di luta.

⁴⁴ Inihwangak ot uggeyak pinate nadah mangohen tatagu ya tinudduwak an mun-ap-apu takon nadah tataguh udum an boble. ⁴⁵ Ya deket kumaliyak ya un-unudon dan am-in di kalyok. Takon nadan bokon ku tatagu ya munyuung dah punlispitu dan ha-on. ⁴⁶ Nama-id di tulid nadan buhul ku ot munggayayonggong dan mungkaukat nadah nuntaluwan da.

⁴⁷ Madayaw hi APU DIOS an wadat nangamung. Hiya ya mialig nah batun kihikugak. Om, madayaw hi APU DIOS an mangihwang ke ha-on. ⁴⁸ Hiya an Dios di mangibaloh gaga-ihon aton nadan buhul kun ha-on. Binaddanganak ot apputok nadan buhul kuh kabobboblet ha-oy di pun-ap-apu da. ⁴⁹ Ya inihwangak hi buhul ku. APU DIOS, uggem in-abulut an waday gaga-ihon aton di buhul kun ha-on. ⁵⁰ Kinali, ikantak di pundayaw kun he-a, APU DIOS, hi kabobboble tuh luta.* ⁵¹ Impanganapputak an patul an pinilim ya munnananong di ulem ke ha-on an hi David ya nadah holag ku.

23

Hay manguddidin kalin David

¹ Hi David an imbabalen Jessey nangidatan nan Ap-apu an Dios Jacob hi natag-en saad ya hiyay tinuddunan mumpatul. Hiyay kon kanta nadah makaphod an a-apod Israel. Datuwey nanguddidih kinalina:

* 22:50 22:50 Romans 15:9

² Hanan Espiritun APU DIOS ya ha-oy di punhapitonan ha-oy di mangalih kalyona. ³ Hiya an DIOS takun iIsrael ya mialig an batun kihikugan taku. Kananay “Hanan patul an maandong di pun-ap-apuwana te dayawonah Apu Dios ⁴ ya mialig nah algon mumpotang nah biggatnan maid di kulabut ya mialig nah algon hay pangat nah ang-ang di holok ya makaphod nah ka-gibbon di udan.”

⁵ Hanadan holag kuy bendisyonan Apu Dios te ha-oy di nangalyana nah adi malumman ya munnananong an planuna. Ya nunna-ud an ipaannung nan ihwangak an hidiyey pinhod ku.

⁶ Mu nadan gaga-ihon tatagu ya iwalong na didan umat da nah pagit an adinadaman e amungon ta akupon hi takle, ⁷ ta hidiyey nan mahapul an usalon day gumok an nangamung. Dadiyen pagit ya maapuyan ta maghob da.

Hanadan natulid an tindalun David

⁸ Datuwey ngadan nadan katultulidan an tindalun David: hi Josheb Bassebet an iTakemon di mangipangpangulu nadah Tulun Katultulidan. Waday namingham hi nakigubatanan pinatenay walun gatut an buhul dan inusal nay pahul na.

⁹ Hay mikadwa nadah Tulun Katultulidan ya hi Eleasar an imbabalen Dodai an nahlag ke Ahoh. Waday namingham an ibbana da David an hiningit da nadan iPilistia naamung an makigubat ke dida. Maid maptok ya binumtik nadan ibba dan iIsrael, ¹⁰ mu hiya ke ya inlaput nan makilaban ot pumpate na nadan iPilistia ingganah kimmihol di takle nan adi pakaiwalakan nah ispadana. Kediye ya binaddangan APU DIOS dida ot makangngapput da. Indani nuppet nagibbu ya ahi nibangngad nadan

ibbanah kad-an Eleasar ot pun-ala day almas nadan nungkakate.

¹¹ Hay mikatlu ke dadiyen Katultulidan ya hi Sammah an imbabalen Agee an iHarar. Indani ya naamung bo nadan iPilistia ad Lehi nah natanoman hi dakol an kuldi ya binumtik nadan iIsrael te timmakut da nadah iPilistia, ¹² mu hi Sammah ya inlaput nan nakilaban hanadah iPilistia ta pamaptok nan diyen natanoman hi kuldi ot pumpatena nadan iPilistia. Ya gapu boh baddang APU DIOS ya nakangngapput da.

¹³ Waday naminghan handih dandanin malappuwan di ahianin imme day Tulun Katultulidan hanadah Tulumpulun Nakatullid hi kad-an David nah liyang ad Adullam. Kediye ya wada da on iPilistia an nungkampu nah nundotal ad Repaim. ¹⁴ Kediye damdama ya wadah David nah bilid an naligat an hogpon di buhul na. Ya nadan udum an iPilistia ya sinakup day Betlehem. ¹⁵ Indani ya ninomnom David nan boble dan Betlehem ot kananay “Pinhod kun abun uminum hi danum an malpu nah bubun nah kad-an di hoob ad Betlehem!” ¹⁶ Dadiyen Tulun Katultulidan ya inlaput dan hinggap di nungkampuhan nadan iPilistia ot eda humagob nah bubun ot ie dan David. Mu adina bo inumon ot iduyag na ot ya abu nah luta ta iappit nan APU DIOS ¹⁷ an kananay “APU DIOS, adi mabalin an ek inumon hituwe te kapaddungnay dalam datuwen linalaki te inlamangan day biyag da ot eda humagob.” Ot adina inumon hidiyen danum.

Datuwey inat nadan tulun nakatullid an tindaluh nangipatib-an dah kinatulid da.

¹⁸ Hi Abishai an tulang Joab an hi ina dah Seruiah di nangipangpangulu ke dadiyen Tulumpulun Nakatullid an tindalu. Man-uket nibilang ke dadiyen Tulumpulu ya

pinatenay tulunggatut an buhul dah ohan gubat an inusal nay pahul na. ¹⁹ Ot gapu te hiyay katultulidan ke dadiyen Tulumpulu ya hiyay numbalin an mangipangpangulun dida. Mu hiya ya ugge niingngo nadah Tulun Katultulidan an nundingngol.

²⁰ Hi Benaiah an imbabalen Jehoiada an iKabseel di oha bon nakatullid an tindalu. Dakol bo damdamay inat na gapuh kinatulid na. Hay oha nadah inat na ya pinate nay duwan iMoab an nakala-ing an makigubat. Oha bon algoh tiempon di ahi kotolan ya pinate nay layon hi bitu. ²¹ Pinate na boy ohan iEgypt an katagun tagun nun-odon hi pahul. Ammunay bakdung an inusal na, mu pinlonay pahul diyen iEgypt ot hidiyey pamate nan hiya. ²² Datuwey inat Benaiah an nakatullid damdaman dandani miingngoy nundingngolana nadah Tulun Katultulidan an tindalun David.

²³ Hiya ya makatbal nadah Tulumpulun nakatullid, mu ugge niingngo nadah Tulun Katultulidan. Hiyay tinuddun David an ap-apun nadan guwalyana.

²⁴ Datuwey ngadan nadan udum an tindalun nibilang nadah Tulumpulu:

Hi Asel an tulang Joab, hi Elhanan an imbabalen Dodo an iBetlehem, ²⁵ da Sammah ke Elika an iHarod, ²⁶ hi Heles an iBet Pelet, hi Ira an imbabalen Ikkes an iTekoa, ²⁷ hi Abieser an iAnatot, hi Mebunnai an iHushah, ²⁸ hi Salmon an iAhoh, hi Maharai an iNetopah ²⁹ ya hi Heled an imbabalen Baanah an iNetopah damdama, hi Ittay an imbabalen Ribai an iGibeah an holag Benjamin, ³⁰ hi Benaiah an iPiraton, hi Hiddai an numboble nah nundotal ad Gaas, ³¹ hi Abi Albon an iArabah, hi Asmabet an iBahurim, ³² hi Eliahba an iSaalbon ya nadan imbabalen Jashen ya hi Jonathan ³³ an imbabalen Sammah an iHarar. Hi Ahiam an imbabalen Salar an iHarar, ³⁴ hi Eliphelet an imbabalen Ahasbai an iMaakah, hi Eliam an imbabalen

Ahithophel an iGiloh, ³⁵ hi Hesro an iCarmel, hi Paarai an iArab, ³⁶ hi Igal an imbabalen Nathan an iSobah, hi Bani an holag Gad, ³⁷ hi Seleke an iAmmon, hi Naharai an iBeerot an mangmangdon hi happiyon Joab, ³⁸ da Ira ke Gareb an ijattir ³⁹ ya hi Uriah an Hittite.

Hay bilang datuwen natulid an titindalu ya tumpulut pitu.

24

Hay nangioldean David an mabilang nadan linalakin damanan muntindalu

¹ Indani ya namahig boy boh-ol APU DIOS nadah iIsrael ot usalonah David an mangipaligat ke dida. Kanan APU DIOS ke hiyay “Ekat em bilangan am-in di tatagud Israel ya Judah.” ² Ot iolden David ke Joab ya nadan udum an opisyal di tindalunan kananay “Opngon yun am-in nadan bobled Israel an ilappu yuh boblen Dan hi north ingganah nah bobled Beersheba hidih south ta bilangan yun am-in di holag Israel. Te pinhod kun inilaon hin kaatna dan am-in.”

³ Mu kanan Joab di “Apu patul, hana ot ta maminhing-gatut di pangipadakkolan APU DIOS an Dios muh tatagum ta dumakkodakkol da mu nan bilang dad uwani. Ya hana ot ta ahim tibon di kipaannungana. Mu tipet mahapul an aton di athina?” ⁴ Mu hi David ya ipapilit nan aton da Joab ya nadan opisyal di tindaluna hituwen in-oldena. Ot ume dan e mamilang nadah tatagu.

⁵ Immagwat dad Jordan ot mungkampu da nah ni-gawwa nah nundotal an lutah e-elen di Aroer an bobled Gad ot ahida mumpaed Jaser. ⁶ Ya imme dad Gilead ya ad Kades an boblen di Hittite. Ya imme dah numboblaysan nadan holag Dan ot ahida mumpaed Sidon hi nangappit hi kalin-oban di algo. ⁷ Numpae da pay nah naaladan an

bobled Tyre, nadah boblen di Hibite ya boblen di iKanaan ot ahida umed Beersheba an bobled Judah. ⁸ Hininap dan am-in nadan numboblasyon dan holag Israel hi hiyam di bulan ya duwampulun algo ot ahida mibangngad ad Jerusalem. ⁹ Ot ipainilan Joab ke David an hay bilang di linalakin kabaelasan makigubat ya walunggatut an libun iIsrael ya limanggatut an libun iJudah.

¹⁰ Indanit nagibbuh diyen numbilangnan da ya mahakit ot ya abuy nomnom David ot kanan APU DIOS di “Abulutok an ongal di nunliwatak ke he-a hi nangatak ketuwe. Pakawananak anhan. Uggek inusal di nomnom ku ot atok hituwe.”

¹¹ Handih kabigatanan ugge ni-an bimmangun hi David ya kanan APU DIOS ke Gad an profetas David di ¹² “Em kanan ke David di ‘Hituwey kinalin APU DIOS: Idatan dakah tulun klasen pangastiguk ke he-a, ta nan piliyom ya hidiyey atok.’” ¹³ Immeh Gad ke David ot kalyonan hiyay kinalin APU DIOS. Kananay “Nganney pinhod mun kastigum, tulun toon an bitil weno tulun bulan an pudupudugon dakayuh buhul yu, weno tulun algon ipaalik di namahig an dogon mihinap hi boble yu? Nganney pinhod mun ihumang kun APU DIOS?”

¹⁴ Himmumang hi David an kananay “Nakalligat an munnomnom hi mipanggep hi athitu. Mu adik pinhod an hay tataguy mangat hi kastiguk. Pakudukdulok an hi APU DIOS mismuy mangastigun ha-on te ongal di homok na.” ¹⁵ Ot ipaalin APU DIOS di dogon impalpunah biggatnan diyen algo inggana nala-uh diyen kinalinan pangipatikodana. Hay bilang di tatagun nate mipalpud Dan ingganad Beersheba ya napituy libu. ¹⁶ Handih dimmatong nan anghel ad Jerusalem ta dadagona nadan tatagu ya nuntutuyuh APU DIOS an adina mo pinhod an

dadagon nadan tatagu ot kalyana nan anghel nan kananay “Abu, itikod mu mon mamate nadah tatagu.”

Kediye ya wada diyen anghel nah pun-ilikan Araunah an Jebusite.

¹⁷ Tinibon David diyen anghel an namate nadah tatagu ot kananan APU DIOS di “Ha-oy di nunliwat, bokon hantudan mahmok an tatagu. Kinali lebbeng nan ha-on ya nadan pamilyak di makastigu!”

¹⁸ Kediyen algo ya immalih Gad hi kad-an David ot kananan hiyay “Ume kah di nah pun-ilikan Araunah ta eka kumapyah pun-appitan ke APU DIOS.” ¹⁹ Ot ununudon David nan kinalin Gad an hidiyey pinhod APU DIOS an atona. ²⁰ Mangeh David ya nadan ibbana ya tinibon Araunah didan mangalih kad-ana ot munyuung hi hinangngab David an niduttum di anganah luta. ²¹ Kananay “Apu patul, tipet immali kayu?”

Kanan David di “Immaliyak ta gatangok tun pun-ilikan ta mangapyaak hi pun-appitan ke APU DIOS ta matikod tun pistin di tatagu.”

²² Kanan Araunah di “Apu patul, alam di nganneh diyen mahapul mu ya iappit mu di pinhod mun iappit ke hiya. Dehtu day bakan iappit mu. Ya takomboy puntungum hantudan panakul ya dulung di pun-ilikan.”

²³ Indat Araunah dadiyen am-in ke David ot kananan David di “Hana ot ta abuluton APU DIOS tun iappit mun hiya.”

²⁴ Mu kanan David ke Araunah di “Adi, te mahapul an bayadak. Te adik oggan iappit ke APU DIOS an Dios kuy uggek binayadan.” Ot gatangonah diyen pun-ilikan takon nadan bulug an bakah naliman silber an palatah. ²⁵ Nangapyah pun-appitan ot mun-appit ke APU DIOS hi maghob ya pakihayyupan ke hiya. Ya dingngol APU

2 Samuel 24:25

71

2 Samuel 24:25

DIOS hidiyen dasal David ot patikodona nan anghel an mamaten hanadah iIsrael.

Nan Kalin Apu Dios
Ifugao, Tuwali: Nan Kalin Apu Dios Bible

Copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ifugao, Tuwali)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Feb 2021 from source files dated 10 Feb 2021

49ee376c-72c3-5db8-beb4-e0ad2751a4bf